

ÉLETTÜNK

XXVII. évf. 1. szám (27. Jahrg. Nr. 1.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1995 január.

Kezdjük az új évet...

Az év utolsó napját hálaadással zárjuk, hálát adunk mindenért: életért, egészségért, munkakedvért; hálát barátságért, szülői, hitvesi, gyermeki szeretért; hálát a kegyelem minden adományáért.

Az új évet pedig kezdjük meg: *hit-tel*. Hódoljunk meg Isten szent fölségének. Imádjuk őt, az élet s halál Urát, az idő s az örökkévalóság Királyát. Ő adja nekünk az időt és buzdít: „redimite tempus”, vegyétek meg az időt: időt adok, de csak akkor lesz tietek, ha jó, nemes étellel, ha krisztusi cselekedetekkel kitöltitek. Ő ad parancsolatokat s kiszabja kötelességeinket s nekünk az ő szent akarát kell teljesítenünk. Ő ad tehetséget és kegyelmet, hogy tiszta szívvel dolgozzunk. — Uram, élet és erő forrása, én a csepp a vedren éppúgy kezeidből való vagyok, mint csillagos világaid; áldlak s örülök, hogy vagyok. Ez a szent öröm hajnalt fest az év első reggelébe s e hajnalban lelkem a te pacsi-

Ujesztendei gondolatok

Részlet

Oh idő, futós idő!
Eszteideink sasszárnyadon repülnek;
Vissza hozzánk egy se jó,
Mind a setét káosz ölébe dülnek.

Oh idő, te egy egész!
Nincsen neked sem kezdeted, se véged;
És csupán a véges ész
Szabdalt fel apró részeidre téged.

Téged szült-é a világ?
Vagy a világot is te szülted éppen?
Mert ha csak nincs napvilág,
Nem mérhetünk időt mi semmiképpen...

Mert ihol lám mindenek,
Bár bírtanak szépséggel és erővel,
Vátozási szenvedtenek,
Vagy semmiségbe mentek ők idővel.

Lám az ég forgása is
Idővel újabb változásba léssen,
Lám a csillagokba is
Ki most derül, ki béborul egészen...

Igy teszel te, óh idő!
A nemzetek forgó enyészésével:
Most az egyik nagyra nő.
S a másik elmúlik saját nevével...

Gyermek-, ifjú-, vén-korunk
A bú, öröm, s a jó, gonosz szerencse,
Ép, betegvolunk, s torunk
Kezdedbe van, hogy jöttödöt jelentse.

Futsz te, nem vársz senkit is,
Gyakorta sok hosszú reményt ledűlél.
Im te, míg ezt mondtam is,
Öt-hat parányi percekben kimúlál.

Nem lehet jelenvaló,
Csak múlt, s jövőendő pont lehet tebenned;
És miként a pusztia szó
Repten-repül, úgy kell veszőbe menned...

Csokonai Vitéz Mihály (1773–1805)

OLVASÓINKNAK SIKERES
BÉKÉS, ÁLDOTT
ÚJESZTENDŐT KÍVÁN
A SZERKESZTŐSÉG

BLANCKENSTEIN MIKLÓS (Budapest):*

Új szívvel a régít

Érdekes az emberi psziché. Néha a múltba-tekintés ad lendületet, néha a jövő emlegetése révén jutunk új energiákhoz. Egyesítsük a két „látást” és hirdessük meg magunk számára a VISSZASZÁMLÁLÁST

Nem igazán fontos, de azért említést érdemel, hogy időszámításunk nem pontosan jelzi Jézus Krisztus születésének dátumát. A lényeg az, hogy öt év múlva jubileumot tartunk: Megváltónk születésének kétezredik évfordulóját.

Emberi dolog, hogy szeretünk időpontokat misztifikálni. A folyamatos idő csak így ragadható meg az ember számára. Eszközről, technikáról van szó. A kérdés az: Ki Ő nekünk?

Egészen biztosra vehető, hogy végig fog söpörni a világon egy nagy kataklizma várás is. Lesz bőven fenyegető jóslat. Az összes „félíg vallás”, illetve valláspótlék igyekszik majd a „piacon” helyzetét erősíteni. Ettől nem szabad megrettenni és nem is kell csodálkozni. A Gonoszlélek mindig igyekezett a zaj közepével élni, hogy a tiszta hang nehezen legyen hallható.

Akit valóban megérintett Istenünk szeretete Krisztusban, annak ez a jubileum azt jelzi, hogy Ő általa, Ő vele és

* Blanckenstein Miklós az Országos Lelkipásztori Intézet (OLI) igazgatója.

tád. Adj hitet, adj világosságot: nem tudom, mit hoz ez az év, de bármit hozzon, ne sötétüljön el lelkem.

Kezdjük meg az évet reménnyel. Tenger az idő, vihar és napsugár, szerencse és baj jár rajta, de bízzunk: Isten segít. Remélem, hogy megóv a bűntől, tévelygtől, bukástól, rossz példaadástól, szívkegyelmségtől: ezek a lelki élet sötét oldalai. Remélem, hogy pozitív jóra segít. Neki ajánlom gyöngeségeimet, főleg azt, melytől legelőször kell szabadulnom. Legyen új élet az új év! Lefoglalom Isten segítségét s áldását szüleimre, gyermekeimre, hitvestársamra, testvéreimre, barátaimra! Reményben van erőm, meg nem fogyatkozhatom!

Kezdjük meg az évet szeretettel. Istené vagyok, ki szívet adott, hogy szeressek; — lelket adott az odaadás s bizalom érzéseire; — erőt, tehetséget sokféle tevékenységre. Szeretni akarom őt mindenek előtt azért, hogy parancsait teljesítem s gyakorlati kereszténységet űzök: a nyomorultat segítem, a mezítelent ruházom, a tévelygőt jó útra terelem; jószívű leszek alattvalóimhoz, gondját viselem háznépemnek. S hogy ez évet megszenteljem szent szeretettel: megbocsátok ellenségeimnek s jót teszek azokkal, kik rosszat tettek nekem; aki átkoz, azt áldom, aki gyűlöl, azt szeretem. Jó példát adok, — szóval fölteszem, hogy szeretek.

Prohászka: Elmélkedések

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 2. VASÁRNAPRA
(Január 15.)

Jézus anyja a menyegzőn odaszólt a szolgálónak: „Bármit mond nektek, tegyétek meg!” (Jn 2,5)

Mária az anya segítőkészségével sürgeti fiát, siessen hatalmával a bajba jutottak segítségére. Milyen sürgető a mi segítőkészségünk?

Jézus anyja rosszul érzi magát a keletlenként vált helyzetben. Sajnálja a bajba kerülteket és mindenképpen segíteni akar...

„Végtelenül” bízott Mária abban, fia nem fogja cserbehagyni. De, hogy megkönnyítse a cselekvést, megindítja a folyamatot... És mi?...

AZ ÉVKÖZI 3. VASÁRNAPRA
(Január 22.)

Jézus Názáretben... a zsinagógában felütötte (és felolvasta) Izajás próféta tekerését, amelyben ez állt: „Az Úr nagy Lelke rajtam. Fölkent, hogy örömhírt vigyek az embereknek, küldött, hogy gyógyítsam a megtört szívűeket...” (Lk 4,17–18)

Az Údvözítő azonosságát csak azáltal lehetett hitelesíteni, ha megegyezett különböző próféták különféle jövődőléseinek egyikével - másikkal. Az Írás szava bizonyított. S ma?...

Jézus az életprogramját mutatja be: örömhírt vinni, Isten Lelke által. Minden szenvedést enyhíteni... Hogyan határozzuk meg saját életcélunkat?...

Nem egyszerű parancsról volt szó: „menj és hirdesd...”, hanem a legmagasabb isteni küldetésről: a fölkenéssel történt felhatalmazással...

AZ ÉVKÖZI 4. VASÁRNAPRA
(Január 29.)

Jézus szavait a hallgatók helyeselték, egyben csodálkoztak a magasztos ígéren, amelyek ajkáról fakadtak: „Ez volna József fia?” (Lk 4,22)

Az evangélista finoman fejezi ki magát: „csodálkoztak” — valójában hitetlenkedtek. Meg sem fordult értelmükben a lehetőség, hátha mégis Isten szól hozzájuk?

Zavaruk abból is adódott, hogy Jézus tanítása nem egyezett az eddig hallott és megalkotott istenképpel. Ez egy szigorú, a rosszat bosszuló, fenyegető Isten képe volt...

Amit az ember élete folyamán megszeretett, azt dédelgeti lelkében és a világot sem adná fel — legalábbis nem szívesen. Különösen, ha Istenről van szó.

Ők akarták Istent meghatározni a fenti módon, mert ők ilyenek voltak. „Megalkották Istent a saját képükre és

(Folytatás a 2. oldalon.)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

Az új katekizmus „tudománytalansága”

E címen foglalhatjuk össze azokat a kritikákat, melyek látszólag inkább a katekizmus szerkesztési módjára, mint tartalmára vonatkoznak. Amint azonban látni fogjuk, ezeknek a kritikáknak is az alapja az eddig felsorolt bírálatokban keresendő.

A katekizmus — mondják sokan — nem a tudományos teológia szabályaihoz tartja magát. Nevezetesen a Szentírást kritikátlanul használja, mintha a hermeneutika szabályait nem ismerné. Nem rünteti fel az egyes hitigazságok történelmi fejlődését és azáltal, hogy mint a rózsafüzér gyöngyszemeit egymás mellé rakja őket, azt a látszatot kelti, mintha mind egyszerre pottyantak volna le az égből. Nem tartja számon a II. Vatikáni zsinat tanítását a hitigazságok hierarchiájáról. Baj az is, hogy a Szentírási és patrisztikai idézeteket és a skolasztikai magyarázatokat egymáshoz fűzi, ami elfogadhatatlan egyveleget teremt. Azon kívül a katekizmus nem törődik a mai kor problémáival s azzal sem, hogy az utolsó zsinat óta a teológusok újabb kérdésekkel foglalkoznak és újabb ismeretekre tettek szert.

Csak röviden térhetünk ki ezekre az ellentétekre. Általában alaptalanságokról könnyen meggyőződhetünk, ha szem előtt tartjuk, hogy az Egyház vezetői nem egy teológiai szakkönyvet, hanem katekizmust akartak szerkeszteni. A katekizmus egy külön egyházi műfaj képez. Célja az egyház mindenkor hitének a teljes bemutatása. Ezért is egyeztek meg kezdetben a szerkesztők abban, hogy nem bizonyítás, hanem pozitív hitállítást módja szerint szerkesztik. Végeredményben ez jobban megfelel az Egyház közvetlen küldetésének is. Az apostolok sem bizonyították hitüket, hanem tanúságot tettek róla. A katekizmusnak ennek megfelelően oktató jellege van. Igaz, egyesek épp ezt kifogásolják, arra hivatkozva, hogy a hívek nem gyerekek, akik engedelmesen fogadják a tanítást. Ám Istenhez viszonyítva mindnyájan gyermekek vagyunk és mindnyájunknak hallgatnunk kell a tanítását, melyet az Egyház közvetítésével intéz hozzánk.

Ha a katekizmus az összes dogmák történelmi dimenzióját is fel akarta vol-

na mutatni, terjedelme tízszeresére is megnövekedik. Ha pedig csak egyes hitigazságok fejlődését írta volna le, akkor nem ad szintetikus képet az egyház hitéről. Sajnos ez történik manapság sok egyetemen is, a dogmatika helyett dogmatörténetet tanítanak, aminek a következménye az, hogy a hallgatók egyes pontokban sokat tudnak ugyan, de áttekinthető ismeretre nem tesznek szert. A kizárólagos történelmi szemlélet azonkívül a hallgatóknál a hitigazságok viszonylagosítására is vezethet, mert azt a hamis nézetét keltheti, hogy nincs is maradandó igazság és minden hitbeli felismerés csak egy adott korra korlátozódik. Ezért az új katekizmus felsorolja mindazokat a hitbeli igazságokat, melyek az Egyház hitéhez tartoznak. Igazolással a Szentírára és a hagyományra hivatkozik, mely főképpen a patológiában van lefektetve, de nem hagyja figyelmen kívül az egyház tanításával egybehangzó teológiai magyarázatokat sem. Az Egyház már eddig is ezt a módszert követte a pasztorációban, miért ne tehetné most is?

Ha a katekizmus nem is hermeneutikus tankönyv akar lenni, nem egyszer kifejezetten utal a hermeneutika alapelveire, pl. a tisztítótűzzel (1031 sz.) és a Híszkegy keletkezésével (vö 189) kapcsolatban. Nem egy helyen azokat a szövegeket, melyeknek értelme kétséges, nagyon óvatosan kezeli (vö a következő számokat: 390, 411, 289, 441, 446, 498-500, 643), Hasonlóképpen a formai fejlődésre vonatkozó problémákkal nem foglalkozik ugyan behatóan, mégis nem egyszer utal rájuk (vö. 527, 538—540, 597, 498, 575, számokat). Hogy a katekizmus nem tér ki a jelenlegi egzegéták és teológusok véleményeire és vitáira az is teljesen érthető. A múlt hitviták felett az Egyház már ítéletet mondott, s a hite ennek megfelelően gazdagodott és tisztult is. Jelenleg ez még nem történhet meg. Sok szentírási helyet és sok igazságot az egyes egzegéták ill. teológusok különböző módon értelmeznek. Míg a tanítóegyház nem jelentette ki, hogy ez vagy az az értelmezés összeegyeztethető-e az Egyház hitével, addig nem is lehet az Egyház hiteként feltüntetni.

S ha arra gondolunk, hogy a Szentszöket főképpen az a tény készítette a katekizmus megszerkesztésére, hogy manapság sok teológus az Egyház tanítóhivatalától eltérő módon értelmezi a hitet, s hogy épp emiatt a zsinat igazi célját, a keresztény hit megújítását, nem érte el, tökéletesen érthető, hogy nem fogja a katekizmus olvasóit olyan jelenlegi vitákkal terhelni, melyek a hit erősítése helyett inkább hitbeli elbizonytalankodására vagy hitközömbösségre vezethetnének. Ha a katekizmus tartalomjegyzékét átnézzük, meggyőződhetünk, hogy a mai kor problémáit nagyon is jól ismeri, beszél a méhenkívüli terhességről, a vendégterhességről, az eutanáziáról, a katonai szolgálat megtagadásáról, a horoszkópok használatáról, a pornográfiáról, a halálbüntetésről, a fegyverrel üzött kereskedelemről, a sztrájkokról, a homoszexualitásról, a kábítószerkről. Az sem mondható, hogy a katekizmus nem ismeri el a hitigazságok hierarchiáját. A katekizmus dogmatikai részének a felosztása a Híszkegynek felel meg, ezért elegendőképpen kifejezi a hitigazságok hierarchiáját. A baj inkább az, hogy egyesek a zsinat által vallott hierarchiát

úgy értelmezik, mintha a másodlagos igazságokról az ökumenizmus érdekében le lehetne mondani. Ratzinger bíboros helyesen figyelmeztet arra, hogy nem szabad az igazságok hierarchiáját a kötelező erő fokaival összetéveszteni. A hitigazságok hierarchiája nem jelenti, hogy a másodlagos igazságok zárójelbe tehetőek és már nem köteleznek, hanem azt, hogy a kötelező erejüket az alapigazságokkal való organikus kapcsolatukból nyerik. Az aktuális problémák is bőven szóhoz jutnak, nevezetesen Jézus istenfiúságával (441 sz.), messzianikus felkentségével (438 sz.) a strukturális bűnnel (387, 1869 sz.) kapcsolatos részekben.

Mindezt egybevéve a katekizmus ellen felhozott vádak vagy alaptalanok, vagy annyira eltúlzottak, hogy nem mondhatók tárgyilagosaknak. Ez nem jelenti, hogy a katekizmus minden teológus kívánságának eleget tesz, vagy, hogy egyik-másik pontban nem lehetne tökéletesebb. Ilyen az egész hitrendszert felölelő műben szükségképpen lesznek fogyatékosok is, de a szenvedélyesség, mellyel egyesek a katekizmust támadják, azt a gyanút kelti, hogy az illetők, úgy érzik, — s talán nem is alaptalanul — hogy az ő teológiai véleményük is a katekizmus alapján elítélendő.

A Holocaust 50. évfordulója

A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA ÉS A MAGYARORSZÁGI EGYHÁZAK ÖKUMENIKUS TANÁCSA KÖZÖS NYILATKOZATA

A Magyar Katolikus Egyház püspökei és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa tagegyházainak püspökei és vezető lelkipásztorai az általuk képviselt közösségek nevében kegyelettel emlékeznek arra, hogy ötven esztendővel ezelőtt történt a magyarországi zsidók elhurcolása és kegyetlen legyilkolása a koncentrációs táborokban. A XX. század legnagyobb szegényének tartjuk százezrek életének kioltását, pusztán származásuk miatt.

A fájdalmas események évfordulóján tisztelettel adózunk az áldozatok emlékének. A Holocaustot — a Szentírás tanítása alapján — mindnyájan égbekiáltó bűnnek tartjuk. Olyan bűnnek, ami megterheli történelmünket és közösségeinket, és a megemlékezésen túl az engesztelés kötelezettségét sürgeti.

Az évforduló alkalmával meg kell állapítanunk, hogy ebben a tragédiában nemcsak az esztelen gonoszság képviselőit terhelte felelősség, hanem azokat is, akik bár egyházaink tagjainak vallották magukat, mégis félelemből, gyávaságból vagy megalkuvásból nem emeltek fel szavukat zsidó embertársaik tömeges megalázása, elhurcolása és meggyilkolása ellen. Az ötven évvel ezelőtt végbement katasztrófa idején elkövetett ezen mulasztásokért Isten színe előtt bocsánatot kérünk.

Tisztelettel és hálával tekintünk azokra, akik életük veszélyeztetésével vagy feláldozásával embermentők voltak ezekben az embertelenné vált időkben, és a felekezeti szempontokon felülemelkedve egyetemes és általános érvénnyel is tiltakoztak a sátáni tervek ellen.

Mindnyájunk számára lelkiismereti feladat, hogy közösségeink életében a kiengesztelődés szolgálatát erősítsük, mert csak így valósulhat meg minden ember egyenlő megbecsülése a kölcsönös megértésben és szeretetben.

Az evangélium szellemében való igazi emberiség kialakítására kell törekednünk, hogy egyszer s mindenkorra megszűnjék az antiszemitizmus, mindenfajta

diszkrimináció, és soha többé ne ismétlődhessenek meg a múlt bűnei.

Budapest, 1994. Adventjében.

Hírek — események

A svéd állampolgárok a jövőben nem tartoznak születésüktől fogva automatikusan az evangélikus-lutheránus államegyházhoz. Az egyháztanács augusztus 25-én határozott a kérdéstről Stockholmban. 1996 január elsejével lépne életbe a döntés, amelyet még a parlamentnek meg kell erősítenie. Az 1593-ban alapított svéd egyházhoz jelenleg a népesség 95 százaléka tartozik. KIPA

*

A római zarándokművek vezetője, Msgr. Liberio Andreatta szerint a 2000. jubileumi évben 30 millió zarándok várható az Örök Városba. Amint az „Il Messagero” című napilapnak adott interjúban Andreatta elmondta, a római szálláslehetőségek ezt az áradatot nem tudják felvenni. Ezért a Vatikán a város vezetőségétől engedélyt kért arra, hogy a rendi kongregációk rendházaikban és vendégházaikban zarándokokat szállásolhassanak el.

*

A szibériai Omszk városától 45 km-re fekvő egykori koncentrációs tábor területén az orosz ortodox egyház kolostort, templomot, gyermekek és öregek számára otthont, valamint egy múzeumot szeretne építeni a sztálini terror áldozatainak emlékére.

Az omszki ortodox érsek emlékeztetett arra, hogy 1937 és 1953 között több mint 250 ezer különböző nemzetiségű és vallású ember pusztult el ebben a Gulágban, amelynek helyén az 1917-es forradalom előtt kolostor állt. Az érsek a koncentrációs tábor helyén emelt kápolnában szentmisét mutatott be az áldozatok lelkiüdvéért. VR

VASÁRNAPI GONDOLATOK (Folytatás az első oldalról.)

hasonlatosságukra”. Az (ilyen) ember tragédiája: ilyenféle felfogás mellett Istennek nem sok esélye van... És ma?...

AZ ÉVKÖZI 5. VASÁRNAPRA (február 5.)

Jézus befejezve a tanítást— így szólt Simon Péterhez: „Evezd a mélyre és vessétek ki a hálót!” Péter azt felelte: „Mester, egész éjszaka vesződtünk, nem fogtunk semmit. A te szavadra azonban kivettem a hálót.” (Lk 5,4—5)

Egyetlen halász nem vetné ki nappal a hálót: a „kapás” alkonyattól napkelteig van. Jézus látszólag értelmetlen, a tapasztalattal teljesen ellenkezőt kér...

Az elmúlt éjszaka az évtizedes tapasztalat sem vált be: nem fogtak semmit. Nem keresték meg a reggelijüket sem. Fáradtak is voltak, kegyetlenül. Semmi kedvük hozzá. S ilyenkor szól Jézus...

Beccületére legyen mondva, Péter kiveteti a hálót. Szavaiból érződik a Jézus iránt érzett emberfeletti bizalom. S mi?...

AZ ÉVKÖZI 6. VASÁRNAPRA (február 12.)

Jézus végighordozta tekintetét tanítványain és így szólt: „Boldogok, akik most sírtok! Majd örövendezni fogtok!” (Lk 6,20—21b)

Többször élénk kerül ez a mellékmondat: „Jézus ráemelte tekintetét”, vagy: „végighordozta tekintetét tanítványain”, ami biztosan időt vett igénybe. Ezalatt csend uralkodott. Mindenki fokozódó kíváncsisággal vagy türelmetlenül várta: most mi történik majd?

Kik sírnak életükben és mikor? Igazságtalanság, vádaskodás, hamis tanúság, fizikai erőszak és még sok külső oka lehet a sírásnak, de számos belső is: betegség, megbántás, szeretetlenség... Néha váratlan öröm esetén is, de Jézus biztos nem erre gondolt. Az ember tehetetlenségében, kaszorgáltatottságában, védtelenségében sír...

Jézus nekik mondja megalázottságukban: boldogok lesztek, mert örövendezni fogtok. Ott nem lesz, aki bántson benneteket! Valószínű, az ellenkezője is igaz...

Fejős Ottó

Amit ifjan az erkölcsi dologban a nyers elme magába kapcsol, még görbe vén-ségében is nehezen felejtí.

Faludi Ferenc

A harmadik évezred küszöbén

A SZENTATYA ÚJ ENCIKLIKÁJA

Tertio millennio adveniente (A harmadik évezred közeledtével) szavakkal kezdődik II. János Pál pápa november 10-én kelt apostoli levele, amelyet a püspökökhöz, papokhoz és diákonusokhoz, a szerzetesekhez és szerzetesnőkhez, valamint a világiakhoz intézett. Az öt részből álló megnyilatkozásból a következő gondolatokat emeljük ki:

I. Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma. Az Ige megtestesülésével teljesültek be az idők, a kétezzer évvel ezelőtt Betlehemben történelemnek kozmikus jelentőségük van. A Logosz által lett a teremtet világ kozmosszá, rendezett univerzummá. Istennek az Őszövetségben megnyilvánuló pedagógiája Krisztusban éri el tetőpontját, Ő már nem a prófétákhoz hasonlóan „Isten nevében” beszél, hanem Ő maga Isten megtestesült igéje. Beteljesíti az emberiség vallásaiban élő vágyat.

II. A 2000. év jubileuma. Az örökévalóság belépett az időbe. Mi jelenthetné az idő nagyobb „beteljesülését”? Az ember az Istenben találhatja meg önmegvalósulását. Jézus Krisztusban az idő az Örökévaló dimenziójává válik, ebből fakad az a kötelességünk, hogy az időt megszenteljük a liturgikus évvel, a vasárnapokkal és az Úr kegyelmének esztendőivel, követve az Őszövetség jóbél-éveinek hagyományát. A zsidó jubileumi esztendők nemcsak az Istenhez való viszonzatásra szolgáltak alkalmul, hanem az emberek közötti egyenlőség és a társadalmi igazságosság helyreállítására is, amikor a foglyoknak szabadulást hirdettek és a szegényeknek segítséget nyújtottak. Az egyházban is kialakult a hagyomány, hogy minden századik, ötvenedik és huszonötödik évben ünnepélyesen emlékeznek a megtestesülés misztériumára. A Krisztus születése utáni 2000. esztendő nemcsak a keresztények, hanem az egész emberiség számára rendkívüli jubileum. E kegyelmi időben az egyház azért könyörög Urához, hogy növekedjék a különböző felekezetű keresztények között az egység és mielőbb megteremtődjék a teljes közösség.

III. A nagy jubileumi esztendő előkészítése. A gondviselészerű előkészület a II. Vatikáni Zsinattal kezdődött, amely Krisztus és az egyház titkára összpontosította fegyelmét, de ugyanakkor nyitott volt a világ felé is. A zsinat e nyitottsággal adott evangéliumi választ a világ modern fejlődésére és a forrongó 20. századra, amely végigszenvedte az első és második világháborút, a koncentrációs táborokat és az iszonyatos tömegmészárlásokat. A történelem minden eddiginél jobban mutatja, hogy a világ megtestesülésre, megtérésre szorul. A 2000. esztendőre a legjobban úgy készülünk, ha újult erővel és hűséggel megvalósítjuk a II. Vatikáni Zsinat tanítását. További előkészületeket jelentenek az egyház különféle síkjain lefolyt színdusok és a helyi egyházak emlékünnepei mint Magyarország megkeresztelkedésének millenniuma 1998-ban.

IV. A közvetlen előkészület. Célszerű a hátralévő néhány esztendőt két időszakra osztani. Az első 1994-től 1996-ig tart. Célja a hívek érdeklődésének a felkeltése, az egyház minden síkján emlékbizottságok alakítása és az ünnepségek megrendezésének az előkészítése. A jubileumi esztendők örömét a bűnbocsánat és megtérés öröme kíséri. Joggal tudatosítja magában ezért az egyház a második keresztény évezred végéhez közeledve fiainak és leányainak a vétkeit, amelyekkel azok eltávolodtak Krisztusnak és evangéliumának szellemétől, amennyiben ahelyett, hogy a hit értékeitől átha-

tott tanúságot tettek volna a világ előtt, ellentétben és botrány számba menő gondolkodás- és magatartásmódot mutattak. Bár az egyház Krisztus testeként szent, mégsem szűnik meg bűnbánatot tartani: *állandóan elismeri Isten és ember előtt a bűnösöket gyermekeinek.* Ezzel kapcsolatban a *Lumen gentium* 8. pontjában így ír: „az egyház viszont, mely bűnösöket foglal magában, egyszerre szent is és folytonos megtisztulásra szorul, a bűnbánatnak és a megújulásnak útját járja szüntelen”. A bűnbánatot és megtérést sürgető bűnök közé tartoznak azok, amelyek *Isten népe egységét megbontották, továbbá a türelmetlen és erőszakos módszereknek tett engedmények.* Gyakran sokféle ok találkozott, szítva a szenvedélyes fanatizmus légkörét, amitől csak nagy, igazán szabad és Istentől áthatott szellemek tudták valamelyest függetleníteni magukat. A múlt fájdalmas vonásai tanulsággal szolgálnak a jövő számára. *Az egyház jelenében, korunk bűnei láttán is fel kell vetni a felelősség kérdését, a vallási közönyt, a szekularizmust és a relativizmust, a hitben való elbizonytalanodást, a társadalmi igazságtalanságokat és kikerestést illetően. A zsinat befogadásával kapcsolatban is meg kell vizsgálnunk lelkiismeretünket. A második évezred végén az egyház ismét vértanú egyházzá vált.*

A második időszak (1997—1999) három évet ível át, teológiailag csak *szenháromságos* lehet. Az első évben *Krisztusról elmélkedünk, visszatérve a Bibliához.* A második évet a *Szentléleknek* szenteljük. Ő az új *evangelizáció* fő ereje. Ebben a második előkészítő évben irányítjuk figyelmünket az egyházon belüli egység értékeire. A harmadik évben a *menyei Atya* felé fordulunk. Ekkor szeretnénk határozottabban hangsúlyozni az *egyháznak a szegények mellé állását, szembesülni a szekularizmussal* és ugyanakkor *párbeszédet folytatni a nagy vallásokkal.*

A nagy jubileumi esztendőben, 2000-ben tartjuk meg Rómában az *Eukarisztikus Világkongresszust, és összkeresztény találkozót* rendezünk.

V. Jézus Krisztus ugyanaz... *mindörökké.* Az egyház kétezzer éve munkálkodik. Mint a mustármag fává nő, melynek ágai otthont nyújtanak az egész emberiségnek. „Isten népének ebbe a katolikus egységébe tehát... minden ember meg van hívva. Különféle módon, de ehhez az egységhez tartoznak vagy ehhez vannak rendelve mind a katolikus hívők, mind Krisztus más hívei, mind pedig általában az összes emberek, akiket Isten kegyelme meghívott az üdvösségre”. Ezért folyik megszakítás nélkül az apostoli kortól kezdve az egyház *missziós munkája* az emberiség egész családjában. A világ és az egyház jövője a *fiatalok nemzedékéé,* akiket Krisztus úgy fogad el, mint az evangéliumi gazdag ifjút.

II. János Pál *Roger Etchegaray* kúriai bíborost, a *Iustitia et Pax* és *Cor Unum* pápai tanácsok elnökét bízta meg a 2000. szentév előkészületeinek az irányításával.

BOÓR JÁNOS

Újraházasodottak az Úr asztalánál?

Mint annak idején bírt adunk, három délnémet főpásztor: O s c a r S a i e r freiburgi érsek, K a r l L e h m a n n mainzi püspök, a Német Katolikus Püspöki Kar elnöke és W a l t e r K a s p e r rothenburg-stuttgarter püspök (a két utóbbi világhírű hittudós) 1993 augusztusában közös pástorlevelet tett közzé az elvált és újraházasodott katolikusok problémáiról. Nevezetesen arról: járulhatnak-e az érintettek szentáldozáshoz, s ha igen, milyen módon? Jó egy év után, 1994 szeptember 14-i keltezéssel ugyanerről a témáról jelent meg Rómában a Hittani Kongregáció dokumentuma.

Jóllehet a vatikáni írásban nincs megemlítve a német főpásztorok pástorlevele, az irat minden kétséget kizáróan utal a két megnyilatkozás összefüggésére: „Bizonyos vélemények szerint az elvált és újraházasodott feleknek fel kell keresniük egy tapasztalt és okos papot, hogy helyzetüket tárgyilagosan megvizsgálják. Ennek a papnak azonban azt az esetleges lelkiismereti döntésüket is el kellene fogadnia, hogy eukarisztiahoz járulnak, anélkül, hogy ez hivatalos engedéllyel történne”. Bár sok egyházatya is hasonló pasztorális megoldást tartott jónak, a vatikáni írás mégis hozzáfűzi: „Aki elbocsájtja feleségét és mást vesz el, házasságtöréssel vét ellene. Ha pedig a nő hagyja el férjét és máshoz megy, szintén házasságtörést követ el. Jézus e szavai (Mk 10,11—12) iránti hűségében az egyház ragaszkodik ahhoz, hogy az új kapcsolatot nem ismerheti el érvényesnek, amennyiben az előző házasság érvényes volt. Ha az elváltak polgárilag új házasságot kötnek, olyan helyzetbe kerülnek, amely objektív módon elene mond Isten törvényének. Ezért mindaddig, amíg ez a helyzet fennáll, nem járulhatnak az Úr asztalához”.

ÚJÉVI KÖSZÖNTŐ

*Mint nagy mély örvényből
Víz buzog mély ékessen:
Istennek áldása
S megszorítás
Legyen ily bőségessen
Marhárok seregén,
S házatok cselédjén,
Szívűl kívánom Amen.*

Legrégibb újévi verses emlékünknél.
1574.

A Hittani Kongregációtól származó íráshoz, amelyet a pápa jóváhagyott, a német főpásztorok kiegészítő írást csatoltak, amelyben e megnyilatkozások közös vonásaira — kiváltképpen a házasság felbonthatatlanságára — teszik a hangsúlyt. A *Christ in der Gegenwart* (1994 október 23) kiemeli: „Végző soron ezekben a kérdésekben az általános érvényű objektív normák és a személyes lelkiismereti döntések helyes összefüggésének meghatározásáról van szó”. Saier, Lehmann és Kasper nem különutat javasolnak a katolikus világegyház számára, de továbbra is sürgetik a párbeszéd folytatását. „Az objektív norma erejét tartósan csak úgy lehet meggyőzően érvényre juttatni, ha nem csak az emberek nagyon is összetett élethelyzetét vesszük figyelembe, hanem minden egyes ember egyéni személyi méltóságát is, amiként az a tájékozott lelkiismeretben kifejeződik”... A *Frankfurter Allgemeine Zeitung* kommentátora is kiemeli, hogy a három püspök a pozitív kifejtés irányában olyan lehetőségekre mutatott rá, amely sok pasztorációban dolgozó, az emberekért felelősséget vállaló lelkipásztor tetszését elnyerte.

Az elvált és újraházasodott hívek helyzete volt a témája a Bajorországi Katolikus Akadémia október 15-i tanulmányi napjának. A *Münchner Kirchenzeitung* tudósításának címe utal az ott

kialakult hangulatra: „A törvény vagy az ember a döntő?” Az összejövetele *Heinrich Fries*, kiérdemesült müncheni fundamentálteológia-professzor a szexualitika állandó hangsúlyozása miatt panaszkodott, ami által szerinte a kereszténység lényegét ismerjük félre. Úgy vélte, hogy a törvény, a paragrafus a döntő, pedig *II. János Pál* pápa tanítása szerint az egyház útja az ember. A tulajdonképpeni probléma abban a két különböző házasságértelmezésben rejlik, amely jelenleg az egyházban él, mutatott rá *Matthäus Kaiser*, regensburgi egyházjog professzor. A II. Vatikáni Zsinat ugyan a házasságot a nő és a férfi személyes élet- és szeretetközösségének tekinteti, amelyben a felek személyként kölcsönösen egymásnak ajándékozzák magukat és fogadják el egymást Isten előtti új valóságukban, mégis él még az egyház erős kisebbsége körében a hagyományos házasság-értelmezés is. Ez utóbbi szerint a házasság szerződés, amely abban áll, hogy mindegyik partnernek életfogytiglan és kizárólagos joga van a másik testére a nemi életben utódok nemzése céljából. Ez a jogi értelmezés alapja, függetlenül attól, hogy a felek között a személyes kapcsolat fennáll-e avagy sem.

A *Frankfurter Allgemeine Zeitung* kommentárja így fejeződik be: „Hogy Róma teljesíti-e feladatát, ha az elviekben hajthatatlan marad — *Roma locuta causa finita* —, a történelemben mindig csak féligazság volt. Az egészért kell most mindenkinek küzdenie”. A *Herder-Korrespondenz* értékelése szerint ebben a helyzetben az az új, hogy a híveket személyesen érintő kérdésben, ha nem is formailag, de ténylegesen *tanítóhivatallal áll tanítóhivatallal szemben.* Nem pusztán a felső-rajnai püspökök és Róma nézeteltéréséről van azonban szó, hiszen egyes német megyéspüspökök (mint *Sterzinsky, Kamphaus, Iby* és mások) az előbbieket mellett nyilatkoztak, míg mások (*Meisner, Küng* és *Schönborn*) a római iránymutatást támogatták, és ez nemcsak német nyelvterületen van így.

A *Süddeutsche Zeitung* 1994 október 19-i számában *Franz Kamphaus* limburgi püspök foglalt állást. Ebből idéziünk: „A II. Vatikáni Zsinat dekrétumát követő Ökumenikus Direktórium, valamint az Egyházi Törvénykönyv szerint bizonyos feltételek esetén keleti, valamint ortodox egyházak keresztényei számára meg van engedve a szentáldozáshoz járulás, jóllehet nincs meg a teljes egyházi közösség. Bizonyos szükséghelyzetekben ugyanez áll a protestáns keresztényekre is. Nem lenne-e lehetséges ebből kiindulva következtetéseket levonni azokra vonatkoztatva, akik egyháziilag nézve érvénytelen házasságban élnek? ... II. János Pál *Dives in misericordia*, enciklikájában rámutatott, hogy keresztény módon igazságosságról csak akkor beszélhetünk, ha az irgalmasság az igazságosság alapja ... Az Egyházi törvénykönyv is azzal a mondattal zárul, mely szerint az egyházban az emberek üdvé midig a legfőbb törvény”.

Sárhidal (Mérleg 1994/4.)

GYERMEKEKNEK

Legkedvesebb gyermekkori élményeim közé tartozik az újévi köszöntés. Jól emlékszem, hogy már napokkal előtte tervezgettem, kihez is fogok elmenni, és szorgalmasan tanultam a versikét, az újévi köszöntőt. Rokonaim várták látogatásomat, és számonkérték volna, ha elmaradok. Az újesztendő első óráiban jól eső érzés töltötte el őket amikor békét, egészséget, Isten áldását kívánta számukra egy gyerek. S hogy megelégedésüknek nagyobb nyomatékot adjanak, mindig előkerült pénztárcájukból egy kis édesre való, és a finom süteményeket is sorba kóstolhattam.

A napokban pont azon tűnődtem, milyen kár, hogy ezen a vidéken nem él ez a szokás, hogy hozzám az év első

napján egyetlen gyermek sem csöngetett be jókívánságaival. Amint ezen morfondíroztam, hirtelen eszembe jutott valami, amitől egyszerre világossá lett, hogy mennyire tévedek. De hiszen az újévi gyermek és a jókívánság nem is maradt el! Az év első napján azt hallottuk a templomban, hogy aznap kapta a gyermek Jézus a nevét, mely magyarul azt jelenti: Isten a szabadító. A betlehemi gyermek nem feledkezett meg rólunk. Az év kezdetén kopogtat, jelentkezik és nemcsak hogy kívánja, de hozza is nekünk Isten gyarlóságainktól szabadító erejét, barátságát, szeretetét. Ha elfogadjuk, valósággá lesz a kívánság: boldog új évet mindenkinek!

János atya

FIATALOKNAK

Január első napjaiban, egy hétköznapon olvassuk Szent Lukács evangéliumában:

Az Úr lelke van rajtam, mert fölkent engem, Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, s hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy felszabadítsam az elnyomottakat, és hirdessem: elérkezett az Úr esztendeje.

(Lk 4,14—19)

Jézus Izajás próféta látomását, jövendölését olvassa a názáreti zsinagógában.

Amikor befejezte az olvasást, a következőket fűzte hozzá: „Ma beteljesedett az írás...” Jézus tudja: az Ő feladata, küldetése a Mennyei Atyától az, hogy beteljesítse ezt a jövendölést: elérkezett az Úr esztendeje, a megváltás közel.

Kedves Fiatalok!

Vajon 1995, az előttünk álló új év mit hoz, mit tartogat számunkra? Ez a kérdés bizonyára felvetődött a ti gondolatokban is. A fenti evangéliumi rész, a próféta és Jézus szavai meggyőznek minket arról, hogy nemcsak akkor, Jézus korában, hanem most napjainkban is, érvényes: ezek a szavak, Isten Igéje, újra meg újra be kell hogy teljesüljenek. Isten jelen akar lenni életünkben esztendő-estendőre — megosztani velünk gondjainkat, bajainkat — de mellettünk áll az örömben, vidámságban és a boldogságban is. Meg kell értsük: az Evangélium, Jézus örömhíre nem holmi ősrégi irat, amely talán ott porosodik polcainkon, hanem valami élő, tevékeny indítás, erő, amely nap mint nap arra ösztönöz, hogy „zökkenjünk ki” a hétköznapok beidegződéseiből, unalmas szokásaiból! Isten meg akarja változtatni életünket; s általunk mások életét: örömet a szegényeknek, szabadulást a foglyoknak, vakoknak biztos vezetőt...

Vállaljuk, vagy félünk belevágni?

Új év. Új tervek, vágyak, álmok. Ahhoz, hogy elérkezzen „az Úr esztendeje” számunkra és mindenki számára, Jézus új utat mutat, új távlatokat nyit. Le kell törölnünk a port mindenről, ami valamikor fényes volt, szabadulni kell mindentől, ami a jótól, újtól, merésztől viszatart!

Ez új esztendőben meg kell tanulnunk életünket új mércével mérni: az örömhír mérlegével s azt isteni léttel megtölteni, hogy újra elmondhassuk Jézus szavaival: (újra!) „Ma beteljesedett az írás...”

Pál atya

Látogatás a gyulafehérvári érsekségen (3)

JAKUBINYI GYÖRGY ÉRSEKSEL BESZÉLGET FEJŐS OTTÓ

É.: Hozott-e változást a zsinati megújulás az egyházmegyében, a magyar egyházmegyékben és mennyiben?

J. Gy.: A második vatikáni zsinat 1965-ben fejeződött be és hatása a világban azóta is egyre érződik, de még a világegyház se mondhatja el, hogy a zsinat minden meglátását, óhaját végrehajtotta volna. Mindezt elmondhatom kicsiben egyházmegyénkről is, azzal a különbséggel, hogy hozzánk minden később érkezik. A liturgikus reformot is évek múlva vezették be nálunk s ez azazal magyarázható, hogy mi itt csak kommunista országokkal voltunk határosak. Magyarországnak mégis megvolt az a lehetősége, hogy az osztrák határ, meg Jugoszlávia felé, Nyugat felé nyitottabb volt és közelebb. Sajnos Erdélyt, mióta Romániához tartozik, balkáni államnak tekintik. Mi ez ellen tiltakozunk, mert magunkat európaiaknak, közép-európaiaknak tekintjük és nem balkániaknak. De a helyzetből adódóan minden vatikáni reform nálunk később ver gyökeret. A liturgikus reformokat azonban örömmel elfogadták a hívek.

É.: Volt-e, és milyen irányból ellenkezés?

J. Gy.: Egy-két ellenkező hangot lehetett hallani, de semmiféle reformellenes mozgalom nem alakult ki és a hívek boldogan élnek a megreformált liturgiát. Lehet, hogy ennek van bizonyos szociológiai háttere is, mert mi kettős kisebbségben élünk, mint magyarok a nagy román államban, és mint katolikusok a nagy ortodox államban. Tehát nemzeti és vallási kisebbségben. Éppen azért nagyobb összefogásra van szükségünk, mint olyan országban, ahol mindenki otthon van. Talán ezzel magyarázható az, hogy nincsen olyan széthúzás, pártoskodás nálunk. Ami a zsinat szellemét illeti, a Hittudományi Főiskolákon is a tanári karnak a többsége már nyugati, zsinati szellemű főiskolákat végzett, a tankönyvek, a jegyzetek, amiket használunk, mind zsinat utáni teológiát tükröznek, persze a Szent Pál-i elv megmaradt: „Mindent tegyetek próbára; ami jó, tartsátok meg.” Ezt próbáljuk alkalmazni, mert nem minden zsinati, amire ráfogják és számunkra elsősorban a Szentzsák által címjelezett, irányított reform az, amelyet elfogadunk és igyekszünk az életbe átültetni.

É.: Mennyiben segítik a világiak a pasztorációt és milyen az ökumenikus együttműködés?

J. Gy.: Sok mindent nem lehetett megvalósítani a zsinati eszmékből, pl. a világiak nagyobb méretű bevonását az egyházi életbe, a kommunista időben csak a pap gyakorolhatta vallását vesztélytelenül. Minden világi kockáztatta állását, kényerét, családját, ha nyíltan kiállt az egyház mellett. Csak most próbálkozunk azzal, hogy a már 1965 óta ható zsinati elveket ezen a téren is megvalósítsuk. Hosszú út áll előttünk, de Isten kegyelmével reméljük, hogy ha később is, de beállunk a zsinat végrehajtói közé.

Az ökumenikus mozgalom a kommunista időben hivatalos jelleget öltött azaz, hogy a kommunista vezetés ráparancsolt az egyházakra: találkozniok kell és nem tudom mi címen, de a román pátriárka mindig a többi egyház nevében is nyilatkozott a kommunista államvezető előtt. Senki sem jogosította fel erre. Mindenesetre évente kétszer minden egyetemi fokú teológiai intézet tanári kara találkozott. A program az

volt: egy nap teológiai megbeszélés, másnap egy bukaresti kiküldött bemutatta Ceausescu elvtárs politikájának újabb vívmányait és utasítást adott, hogy egyházi síkon hogyan lehet értékesíteni a pártvezér újabb direktíváit. Hála Istennek, mi katolikusok, ott csak megfigyelők voltunk, tőlünk mindig csak a rektor vett részt, egy tanár kíséretével, de soha nem szólaltunk fel. Csak éppen ott voltunk az üléseken. 1989 decemberében ez is megszűnt. Úgyhogy jelenleg ilyen hivatalos találkozó nincsen. Egyik összefogóval egy ortodox paptestvér panaszkodott is, milyen jó volt, amikor összeültek az egyetemi rangú felekezeti tanárai és hogy ez most mennyire hiányzik! Úgy látszik, állami parancs nélkül, önként nem tudják létrehozni.

É.: És Erdélyben mi a helyzet?

J. Gy.: Erdélyben a 8 történelmi egyházmegye és egyházkerület, pontosabban a négy római katolikus, a két református, az unitárius és a magyar evangélikus egyházmegyék és egyházkerületek vezetői, nyolcan 1990-ben megalakították az erdélyi magyar történelmi egyházak vezetőinek állandó értekezletét. Ennek a titkársága az unitárius egyháznál van Kolozsváron és oda szoktunk időnként összejönni, amikor sürgős megbeszélni való van. A téma mindig az egyházi vagy visszazserzése, a felekezeti iskoláinknak a visszakövetelése és egyéb állami rendelkezések, ami minden egyházat érint, elsősorban közigazgatási és anyagi téren. Megvallom, én személyesen ezt nem tudom ökumenikusnak tekinteni, mert az összefogótelegen szándékosan kerüljük a hitvitát, a hitbeli különbségekről soha sem tárgyalunk, csak azt ami összefűz minket s ez pedig nem egyéb, mint magyar kultúránk, magyar anyanyelvünk s magyar iskoláink visszazserzése, még akkor is ha ezek hivatalosan felekezeti iskolák és mi a felekezeti iskoláért, de valójában a magyar oktatásért küzdünk. Ilyen értelemben az idén a nyolc egyházi vezető püspök, létrehozta a felekezeti iskolaalapítványt is, amelynek elsődleges célja a felekezeti iskoláknak a támogatása, másodsorban azonban minden magyar nyelvű oktatási intézetnek és tanári karnak, növendékeinek a támogatása. Ilyen értelemben már gyűjtést rendezett az aláíró 8 egyházmegyes egyházkerület, ami összesen 4 egyházat képvisel és van már egy magyarországi társalapítványunk is, amely majd idővel segít minket. Érthető, hogy a vidéken élő papjaink, a katolikus pap közelebb áll a magyar anyanyelvű vagy unitárius lelkeshez. A hit szempontjából egészen közel álló ortodox paptestvérekkel szemben nyíltan nincs ellenségeskedés, de nagy barátság sincs, mert nincsenek közös ügyeink és a nemzetiségi, nyelvi követelések erősebb, mint a hitbeli. Így fest ez a gyakorlatban.

É.: Érsek atya, hálás köszönet az interjúért. A Jóisten segítségét kívánjuk egyházmegyédnek és neked személyesen is.

RÉGI NÉPÉNEK ÚJÉVKOR

*Egy esztendőnek kezdése
A másíknak végzése.
Lehet nekünk tanulságunk,
Hogy van mulandóságunk.
Semmi sem maradandó,
Hanem minden mulandó.
Az élet is végződik,
A másik majd elkezdődik.
Szokolya-i (Nógrád) gyűjtés.*

ANDRÁS MÁRIA:

Január - Boldogasszony hava

Ismeretes, hogy a liturgikus egyházi év nem azonos a polgári élet naptári beosztásával, az Egyház mégis jelentős ünnepekkel emeli ki a polgári év első napjának rangját, „Szűz Mária Istenanyaságának” ünnepévé teszi. A hónapnak régi magyar neve — „Boldogasszony hava” — szintén erre az ünnepre utal. De van e hó első napjának még egy régi magyar elnevezése: „Kiskarácsony”, mert ez a nagy ünnep nyolcada is egyben. Krisztus körülmetélésének is ünnepe ez a nap, amit már a Müncheni Kodex (1466) naptárában megtalálunk, az ötszázéves magyar nyelven így hangzik: „az Úrnak környekezete napja”.

Újév napját írott forrásaink már a 13. századtól kezdve mint az ajándékozás napját emlegetik. A városok e napon vittek a királynak ajándékot hódolatuk jeléül, de Mátyás király történetírója, Galeotto Galeotti már arról is tanúskodik, hogy az uralkodóhoz e napon hódolatára járuló mesterembereket a király maga is megajándékozta. Galeotto leírása érdekes képet jelenít meg, mindenki mesterségének valamelyik eszközével járul a király elé újévkor. Ez a hagyomány az erdélyi főúri birtokokon élt legtovább, így a századforduló idejéből való az a leírás, amely szerint a Teleki család kendilonai kastélyában az alkalmazottak újévkor mesterségük szerszámával jelentek meg köszönteni, a kocsisok ostort pattogtattak, a kovácsok kalapáccsal valamiféle üllöt ütögettek, képletesen mindenki a munkáját akarta megjeleníteni. Egyes vidékeken még ma is fel-fel bukkan az ostorral, kolomppal vagy hasonló eszközökkel való lármáztatás, ez is az újévi jókívánságoknak egyik sajátos formája. A zaj feladata, hogy tartsa távol a ház lakóitól, de jószágaitól is a gonosz lélek ártalmát. Vidékeken szerint az újévi köszöntést néhol versbe foglalják, itt a jókívánságban a szó mágikus erejében való hit is megnyilvánul.

Az Egyház egyik legősibb ünnepe Vízkereszt napja, régi nevén Epiphania. A Teleki kódex fordítása szerint „Úr kijelentése” az ünnep neve, de egyidőssel a nap Háromkirályok elnevezése is. Gáspár, Menyhért, Boldizsár a hagyomány szerint égi jelre napkeletről az isteni Kisdéd hódolatára siet és ezt a történetet a kora középkortól kezdve számtalan alkotás jelenítette meg templomainkban. Gótikus szárnyasoltárainak szinte elengedhetetlen epizódja a háromkirályok hódolata a kisdéd Jézus előtt. A hazai Háromkirályok kultusza különösen a Kölnben, Aachenben rendszeresen megfordult magyar zarándokok révén terjedt és erősödött hazánkban. Európa-szerte sok vidéki vendégfogadó

neve utal még erre a tiszteletre. Háromkirályok ünnepének vigiliáján vízszentelés szertartásán vesznek részt a hívek és az ünnep nyolcadán szenteli meg az Egyház az otthonokat, házakat, ekkor kerül az ajtógerendára az évszám közé a három király nevének kezdőbetűje. A gyermekek háromkirály-járásának szokása a betlehemezésből alakult, de magyarul már 1540-ben történik erre a szokásra utalás: Héderűry Lőrinc egy levelében azt kéri, küldjék el neki a „csillagéneket”, hogy gyermekét megtaníthassa rá.

A hónap emlékezetes ünnepei közé tartozik január 15-e is, Remete Szent Pál (†340) napja. A magyar pálosrend őt szellemi ősenek tekinti, ezért viseli a rend az ő nevét. A mi Nagy Lajos királyunk is igen tisztelte és az ország védőszentjei közé sorolta. Velencevel kötött békeszerződésében (1381) kikötötte, hogy a pálosrend védőszentjének ott őrzött ereklyéit Velence a magyar királynak ajándékozta. Az Érdy-kódex részletesen beszámol az ereklye ünnepélyes budai fogadtatásáról.

Magyar szentet ünnepelünk a hónap 18. napján, Árpádházi Szent Margit (1242—1271) ünnepe ez a nap. IV. Béla királyunk hetedik gyermeke volt, akit atyja Istennek ajánlott. Hároméves kora óta zárdában élt, először a veszprémi apácánál, majd tízévesen került a Nyulak szigetére (Margit sziget), hogy királyi atyja által alapított kolostorban élje le rövid életét, mint domonkos apáca. Legendája — amagyar kódex-irodalom egyik gyöngyszeme — Ráskai Lea leírásában (1510) maradt ránk.

Középkori ábrázolásai közül hazánkban nem maradt fenn úgyszólván semmi. De a nyugati, főleg az olasz egyházművészet már a Trecento óta többször megörökítette alakját. A magyarországi művészet valójában csak a múlt század historizmusa óta foglalkozik vele. Mégis érdekes, hogy alakja az irodalomba is bevonult, több regényírónk választotta hősnéne alakját, így Gárdonyi, Krúdy Gyula, Kodolányi is.

TERÉZ ANYA VARSÓBAN

A Nobel-békedíjas Kalkuttai Teréz anya november közepén Lengyelországba utazott ottani rendjének meglátogatására. A rend (a „Szeretet Misszionáriusai”) 1983 óta működik Lengyelországban, ahol főként AIDS-fertőzöttek és szenvedélybeteg gondozásával foglalkozik. Varsóban Teréz anya jelenlétében hat novícia, négy lengyel és két román nővér tett fogadalmat, felajánlva életét a szegények szolgálatára. Látogatása során Teréz anyát a Szent Brigitta és Szent Albert érdemrenddel tüntették ki. Az érdemrend átvételekor Teréz anya kifejtette, nem szolgálta meg ezeket a kitüntetések, csak Isten dicsőségére fogadja el őket és a szegények javára. A szertartáson levette a kitüntetések és úgy imádkozott. Látogatása alkalmával felszentelték a Szeretet Misszionáriusainak új varsói házát. KAP / MK

LELKIPÁSZTORKODÁS A CIGÁNYOKÉRT

A Vándorlók és Útonlévők Pápai Tanácsa november 7-én tanulmányi napot rendezett Rómában a cigányok lelkipásztori gondozásának problémáiról. A találkozón 13 európai ország képviseltette magát. Magyarországról Gelsei Gábor, hodászi görög katolikus paróchus, Ausztriából Paul Iby kismartoni püspök

Néhány szó a karitásról

A „caritas” — görög eredetű latin szó, jelentése: „szeretet” — Isten és az embertárs szeretete.

Jézus akarta, hogy követői Istent mindenekfelett, embertársaikat pedig, mint önmagukat szeressék. Sőt azt is mondta: „Szeressétek egymást, ahogy én szeretlek titeket”. A kereszténység a felebaráti szeretet parancsát egyik legfontosabb feladatának tekintette, és kezdettől fogva szervezett formában gyakorolta.

Az ősegyházban a szegények gondozását a „diakonikusok” végezték. Szent Pál gyűjtött rendezett Görögországban a rászoruló jeruzsálemi hívek megsegítésére: ez volt az első nemzetközi Karitászszegegyakció. A középkorban szerzetesrendek alakultak a szegények felkarolására, a betegek ápolására. Ilyen az „Irgalmas Testvérek” rendje, vagy a „Jeruzsálemi Szent János Lovagrend” (ma: Máltai Lovagrend). Jó példával jártak elő a keresztény királyi családok tagjai a szegények támogatásában. A felebaráti szeretet hőse Árpádházi Szent Erzsébet († 1231), aki életét a szegényeknek és betegeknek szentelte, és minden vagyonát rájuk áldozta. Ő a keresztény szeretetszolgálat intézményeinek védőszentje. Az újkorban Páli Szent Vince (†1660), az „Irgalmas Nővérek” alapítója, a szervezett felebaráti szeretet legismertebb egyénisége.

A kereszténység, mint a szeretet vállalása ma, szerte a világon, a szeretetszolgálati kezdeményezések és intézmények legnagyobb hálózatát tartja fenn. Ezek összefogására és tevékenységük egymásra hangolására létesült — közel 100 éve — Németországban az első Karitászszervezet.

A Magyar Karitás az I. világháború végén alakult, s 1945-ig működött. 1990-ben a Magyar Katolikus Püspöki Kar, mint hivatalos szeretetszolgálati szervezetét, újra életre hívta. A világon ma közel 130 országban létezik Karitás. Ezeket fogja össze a Nemzetközi Karitás, a Caritas Internationalis, melynek székhelye Róma. 1991 június óta a világszervezetnek a magyar Karitás, a Caritas Hungarica is tagja. Jelenlegi el-

volt jelen a megbeszéléseken. Európában a cigányok számát nyolc és fél — tizenegy millióra becsülik. A történelem során döntő többségük katolikusnak vallotta magát, az utóbbi időkben azonban igen erős a pünkösdisták térhódítása körükben. Pasztorációs szempontból a javaslatok szerint úgy kell segíteni a cigányokat, hogy ők maguk legyenek lelkipásztori munkatársak, és minél többen érezzék elhivatottságot a papi pálya iránt. Azonkívül értékelni kell a cigányok népi vallásosságának pozitív elemeit. Az 1936-os spanyol polgárháború egyháziüldözése során vértanúhalált halt cigány Cefferino Jimanes Malla boldoggá avatására hamarosan sor kerülhet. VR / MK

A SZERZETESRENDEK MAGYARORSZÁGON

1943-ban 23 férfi és 40 női szerzetesrend működött Magyarországon, 2582, illetve 8956, összesen 11.538 rendtaggal. A kommunista rendszer 1950-ben — 4 rendet kivéve — feloszlatta az akkor virágzó magyar szerzetes közösségeket.

Az 1993 december 31-i statisztikai adatok szerint Magyarországon 21 férfi és 54 nő, összesen 75 Istennek szentelt közösség működik. A tagok összlétszáma 3787, közülük 273-an a noviciátust végzik.

A férfi rendek közül legtöbb, szám sze-

nöke: a Magyar Katolikus Püspöki Kar által megválasztott „Karitás Püspök” dr. Takács Nándor székesfehérvári megyéspüspök. Vezetője: az Országos Karitás igazgató: dr. Frank Miklós, a Püspöki Kar Karitás-megbizottja. (A Karitás Központi Irodájának címe: 1111 Budapest, Bartók Béla út 30.)

A Magyar Karitásnak, mint szervezetnek az egyházmegyei Karitás-szervezetek képezik alapját. Mint mozgalom, a Magyar Karitás a plébániai Karitás-csoportokra épül. Minden magyarországi egyházmegyében — az újonnan létesítettekben is — megkezdte tevékenységét és egyre több plébánián működik Karitás-csoport.

A Központi Iroda az egyéni adományok és a külföldről szerzett hozzájárulások által elősegítette a családsegítést, testi és szellemi sérültek, peremcsoportok, valamint az egészségügy terén elkötelezett katolikus kezdeményezéseket. Megkezdődött a Karitás Szenvédélytegeket Segítő Szolgálatának kiépítése és leendő munkatársainak szakképzése.

Állandó kapcsolatokat tart fenn a kormány- és önkormányzati szervekkel, és szoros együttműködésre lépett az Ökumenikus Szeretetszolgálattal. Aktív részvételével hozzájárul az ország bekapcsolásához a nemzetközi és európai közösség életébe. Jelen volt az Európa-Karitás országos nagygyűlésén Antwerpenben, és képviselte meghívott szervezetként Magyarországot az ENSZ Munkaügyi Főbiztoságának őszi ülésén Genfben.

Frank Miklós

rint 205 tagja van a Kapisztránus és Mariánus rendtartományra osztott Ferences Rendnek; utánuk következnek a Jézus Társasága 156 taggal, majd a bencések 142 és a piaristák 106 taggal. Nagyobb létszámú rendek még a szalézitek 87, a ciszterek 57, a karmeliták 40 és a domonkosok 38 taggal.

A női rendek között legtöbb tagja van az Isteni Megváltóról nevezett Nővéreknek: 287; utánuk következnek az Irgalmas nővérek 271, majd a Kalocsai Iskolánővérek 183, a Szegény Iskolánővérek 170, a Sztmári Irgalmas Nővérek 164, az Angolkisasszonyok 128, a Keresztes nővérek 121 taggal. MK

650 ÉVES A PRÁGAI SZENT VITUS SZÉKESGYHÁZ

A hívek ezreinek részvételével ünnepi istentiszteleten emlékeztek meg a prágai Szent Vitus székesegyház alapköveteléről. Az ünnepi szentmise kiemelkedő pontja volt annak a rendezvénysorozatnak, amelynek során hangversenyekkel, kiállításokkal emlékeztek meg a prágai érsekség és a dóm alapításának 650. évfordulójáról. Prágát VI. Kelemen pápa 1344 április 30-án közreadott bullájában emelte érseki székhelyé, miután a város Luxemburgi IV. Károly császár uralkodása alatt a „Szent Római Birodalom” városává vált.

Cseh- s Morvaország korábban egyházi szempontból a mainzi érsekséghez tartozott. Ugyanebben az évben kezdtek el a székesegyház építését, amelyet azonban a történelem viszontagságai miatt csak 1929-ben fejeztek be. A szentmisét Prága érseke, a nemrég bíborossá kinevezett Miloslav Vlk celebrálta, aki a dómot a keresztény spiritualitás és a kultúra harmónikus összekötőjének nevezte, amely mindmáig s a jövőben is a „hit fényeként ragyog”. Egyúttal reményét fejezte ki, hogy az 1954-ben államosított székesegyház újra az egyház tulajdonába kerül.

BOLDOG MARGIT * Ünnepe január 18

A szörnyű orkán régen elviharzott.
Csak távol, tompa dörgés hallható még.
Napfényben fürdik újra a fakó ég
És népesednek a legyilkolt majrok.

A barna vért a föld beitta lassan.
Sarjad a fű a megtiport határon.
Kolomp harangoz a fehér gulyákon
S pacsirta száll a rekkenő magasban.

Buda alatt sötét a park ligetje.
Roppant smaragd a zöld Nyulak-szigetje,
Kolostorában himnuszi zeng a hála.

A kökerengőn Margit szűz alakja.
Kezét ezüst galambként égre tartja.
Lobog a szélben hófehér ruhája.

Harsányi Lajos (1883—1959)

* IV. Béla királyunk leányát csaknem 700 év után, 1943-ban XII. Pius pápa emelte a szentek sorába.

A Sixtus-kápolna restaurálása

Mint a világ egyik leghíresebb és legjelentősebb múzeuma, így él a köztudatban a Sixtus-kápolna, ahol a látogatók, hívők és művészetkedvelők ezrei csodálhatják naponta Michelangelo mennyezet-freskóit és a méretében is hatalmas, lenyűgöző „Utolsó ítélet”-et. Pedig a kápolna — amit névadója, IV. Sixtus pápa építtetett 1473 és 81 között — évszázadokon át a pápák házikápolnája volt, azonkívül itt gyűlnek össze a bíborosok a pápaválasztó konklávéra. Idén tavasszal (április 3-án) kivételesen került sor pápai mise bemutatására annak kapcsán, hogy befejeződött a kápolna több mint 30 évig tartó restaurálási munkálatainak utolsó fázisa.

Homiliájában a Szentatya köszönetét és elismerését fejezte ki a felújítás sikeres végrehajtásáért, azért hogy Michelangelo remekei mellett Botticelli, Perugino, Signorelli, Ghirlandaio és Pinturicchio nemkevesbé csodálatraméltó freskói (valamennyi az 1481–83-ból való) egykori szépségükben láthatók.

Az ószövetségi hagyomány tudnivalóan elutasította az élő Isten bármiféle ábrázolását, de a második niceai zsinat végülis kimondta a művészi ábrázolások létjogosultságát, Krisztussal, aki Fülöpnek ezt mondta: „Aki engem lát, az Atyát látja”, tehát maga a láthatatlan Isten jelenik meg az emberek között. Ezek a szavak vezették Michelangelo ecsetjét, amikor az Ádámot teremtő Atyát a teremtés pillanatában ábrázolja. Michelangelo az alkotó géniusz merészségével a Teremtőnek testi megjelenést kölcsönöz, fonségesen jeleníti meg Istent, mindazt kifejezve, ami emberileg a művészetben keresztül egyáltalán kifejezhető. A Teremtés könyvének szavai szerint: az Isten által teremtett férfi és nő mezítelen volt, de nem szégyenkezett egymás előtt”. Nos, a Sixtus-kápolna „az emberi test teológiájának szentélye”, egyszerre tanúskodik a teremtett ember szépségéről és a megváltott világ reményéről, amelyet a feltámadt Krisztus hozott el számunkra. Az „Utolsó ítélet”-et szemlélve megragad bennünket a megdicsőült testek szépsége és megrendít az örök kárhozatba taszítottak félelmes gomolygása.

A hálaadó szentmisét követően a vatikáni Áldások-termében nemzetközi sajtókonferenciát tartottak. A vártnál jóval többen — mintegy kétezer vendég érkezett: több száz újságíró mellett a művészet és kultúra számos jelentős személyisége.

ÚJ ESZTENDŐ

Idegeimben apokaliptikus zene tombol, bábeli gyermekágy a világ, véres lében remeg és csikorog — ó jaj! ki a kínokban ki a kínokban vajudó? En vagyok, te vagy, mi vagyunk, egy lett mindenki e kínok apoka. ípszisában, e véres ágy vonaglásában, rángunk és futkosunk, patkánymódra, óriás talpak alatt, jaj! véres és vértelen kaszák villóznak a tetemszagú légben, és torkon lehel a ragály csontpalotákból idegen zene szól viharok paradicsoma kibomlik. Mit szólsz, ég és föld? mit rántasz iszonyú új esztendőkre, ég? A föld hallgat és zordan karikáz főtét tálben — de egyszer ébrednie kell, és akkor mit mond majd változatlan szép tavaszával, mit mond feldúlt erdeivel, mit mond eleven erőivel, mit mond rettenetes ugarain kisarjadó vadvirágok ezer beszédes szemével — Ember, te züllött, véres, rossz kártyás, éji veszett játékból a réten ocsudva, — hogy fogsz a vadvirágok szeméibe nézni?
(1918)

Babits Mihály (1883–1941)

mélyisége is megjelent. Vatikáni részről don Giulio Sacchetti arra emlékeztetett, hogy „a módfelett igényes helyreállítási munka 13 évet igényelt, melynek végzetével a freskók visszanyerték eredeti színeiket és eltekintve az idő kikerülhetetlen nyomaitól, ma éppúgy csodálhatjuk azokat, mint a reneszánsz kor emberei”. Külön elismeréssel szolt a Nippon Television Corporation-ról (japán magán TV-társaság), mint az egész munkát legfőbb anyagi támogatójáról. A japán TV mintegy 250 órás filmfelvételt készített a restaurálás fontosabb fázisairól.

Carlo Pietrangelli professzor, a Pápai Emlékművek és Múzeumok főigazgatója a kutatómunka eredményeire emlékeztetett, melynek során nyilvánvalóvá lett, hogy a könnyen eltávolítható porréteg és koromlerakódás mellett legnagyobb kárt az enyvet használó régi restaurálási módszer okozta. Laboratóriumi vizsgálatok segítségével most sikerült megtalálni azt a hatékony új eljárást, amellyel a korábbi hibákat szinte teljesen kiküszöbölhették. A technikai részleg igazgatója, Massimo Stoppa mérnök végül azokról az új beruházásokról szolt, amelyek a freskók maradandó állapotát hivatottak biztosítani. A kápolnát új világítási-, hő- és páratartalom-szabályozó rendszerrel, valamint légszennyezés-tisztítóval látták el. (A Magyar Kurír alapján.)

ESTI IMA

*Ne fájjon a lelkem,
Ne fájjon a testem,
Legyen, ki felemel,
Amikor elestem.
Amit méznek érzek,
Epévé ne váljék,
Kövessen a béke
Mint jóságos árnyék.
S ha majd jó a halál,
Szóljon hozzám szépen,
S ne a hátán vigyen,
Hanem az ölében.*

Falu Tamás (1881–1977)

A SÁGHEGYI EMLÉKKERESZT

A minap nyugdíjas korába lépett kitűnő celldömölki helytörténész, Dala József az általa oly nagyon szeretett Sághegy környékének avatott tollú krónikása Trianont idéző kiállítást hozott létre saját gyűjteményéből a Sághegy vendégfogadóban. A Trianon emléksobában ötvenkét tabló várta december végéig a látogatókat.* A látóvalókban bővelkedő tárlat a Sághegyi Trianon emlékkereszt felavatásának 60 éves évfordulójára (1934–1994) készült. Emlékeztetni kíván: hogyan sújtotta hazánkat az igazságtalan békediktátum. A helyszín fölöttébb alkalmas erre, hisz itten, a Sághegyen található hazánk legnagyobb, épen maradt Trianonra emlékeztető emlékműve. A bemutató jól érzékelteti a történelmi tanulságot, hogy aki múltját nem ismeri, és elődeit elfelejti, az jövőjére sem számíthat. Okos módon hívja fel a mai nemzedék figyelmét arra, hogy az elszakított területeken létezik magyarság, magyar múlt és magyar történelem. Főleg a fiatal korosztálynak kell megtudnia: a Trianon név miért jelent örök gyászt és tragédiát nekünk magyaroknak. Ezzel önértetünknek tartozunk egy olyan korban, mely eleget ismételtette, hogy amiről nem beszélünk, az eljövendőben nincs is.

60 év óta magasodik a szépséges Sághegy oldalában a Trianoni Emlékkereszt. Messziről látható örök mementóként!

Domonkos János (Budapest)

* Ciklcünk a decemberi számból anyagtorlódás miatt maradt ki.

Hírek - események

ÚJ BÍBOROSOK

II. János Pál pápa 30 új bíborost nevezett ki s ezzel a pápaválasztásra jogosult — tehát 80 év alatti — kardinálisok száma ismét elérte az előírt felső határt, a 120-at. Az újonnan kinevezettek fele, azaz 15 európai, 4 ázsiai, 3 észak-amerikai, 6 latin-amerikai és 2 afrikai. A négy új olasz bíboros között van Luigi Poggi érsek is, aki éveken át a kelet-európai egyházak utazó „vatikáni nagykövete” volt, jelenleg a vatikáni könyvtár és levéltár igazgatója. Bíborosi rangot kapott többek között a francia Yves Congar, a II. Vatikáni Zsinat egyik vezéralakja, és a prágai érsek, Vlk. A mostani kinevezésekkel a pápaválasztó 120 bíboros közül 55 európai, 33 amerikai (ebből 22 latin-amerikai), 15 afrikai, 14 ázsiai és 3 képviseli Ausztráliát, illetve Óceániát.

KAP/MK

HAMBURGI ÉRSEKSÉG

Bonnban aláírták az új hamburgi érsekség megalapításának ratifikációs okmányait. Ez a hetedik német érsekség területileg a legnagyobb a német egyházmegegyek között. Észak-Németországban, a protestáns tengerben azonban csak kis katolikus sziget, az itt élő 6.1 millió lakosságnak csupán 6.7 százaléka katolikus. Kada Lajos érsek, apostoli nuncius beszédében a bonni nunciaturán a tartományi és egyházi képviselők jelenlétében felvázolta az új érsekség feladatát. Hangsúlyozta, hogy a keresztény szellemiség megteremtése itt Északon csak valamennyi keresztény felekezet összefogásával lehetséges: együttműködni ökumenikus módra, közösen keresni a keresztény élet lehetőségét a ma társadalmában. Utalt a többi között Németország sajátos helyzetére, ahol igen sok vendégmunkás él; számukra valódi otthon teremteni az egyház feladata is. Hamburg leendő érseke, Averkamp, Osnabrück eddigi püspöke ugyancsak az ökumenikus összefogás fontosságát fejtette. KNA/MK

ÖKUMENIKUS EMLÉKEZÉS

A prágai dómban ökumenikus ünnepet tartottak az öt évvel ezelőtt kezdődött rendszerváltásra emlékezve. Az ünnepen a katolikus, evangélikus, ortodox egyházak magasrangú képviselői vettek részt. Frantisek Lopkowitz prágai püspök méltatta a keresztények szerepét az ellenállásban és a békés átalakítás érdekében végzett munka során. „A mi híveink álltak a felszabadulásért küzdők első soraiban, felmutatva erkölcsi szilárdságukat”. Megemlékezett az 1993-ban elhunyt Tomasek bíborosról. Evangélikus részről az a lelkész mondott a szertartáson beszédet, aki 25 évvel ezelőtt a prágai diák, Jan Palach temetését végezte. Jan Palach 1968-ban a Varsói Szerződés csapatainak bevonulásakor tiltakozásul felgyújtotta magát a Vencel téren. KAP

A SPORTRIPORTER VALLOMÁSA

Eddigél nemigen volt köztudomású, hogy a német tévé, a ZDF egyik legnépszerűbb sporttudósítója és sportadásainak vezetője, Dieter Kurtén, milyen mélyen vallásos és 18 év óta egy katolikus főiskolás közösség aktív résztvevője. Amikor a minap egy, a „Wochenspiegel” című hetilapnak adott interjú során sportriporteri sikeréről faggatták, mondotta: „A siker számomra csak másod-, harmadrendű dolog. Mint kereszténynek kötelességünk bátran

helytállani mindenütt, ahol szükség van ránk és úgy érezzük, hogy jogtalanság történik”. Nyilatkozatát ezzel a szép vallomással zárta: „Egyértelműen a legszébb cél Krisztus és Vele élni!”

TÁMADÁS A REFORMÁTUS ISKOLA ELLEN

Az Új Magyarország közli Németh Géza református lelképásztor „Az egyházüldözés megkezdődött” c. felhívását. Németh nem tartja véletlennek, hogy a dabas-sári ügy után az öcsödi sírkövek ürügyén már a református egyház ellen indult sajtóhadjárat, amit betetőzött a hajdúnánási református iskola elleni támadás. Ugyanakkor a médiában és a sajtóban sorozatban népszerűsítik a „hibbant” amerikai szektákat. Ezt a történelmi egyházak elleni támadásként értékelik. Szerinte az újabb egyházüldözés koalíciója: „vallásellenes elvtársak” + extrém „liberálisok” + fanatikus szekták. Véleménye, hogy a „Rákosi-korszakra emlékeztető alpári támadásokat — melyeket nyilván központilag sugallnak — regisztrálnunk kell, és egy fenyegető egyházüldözés előjeleként a nemzetközi közvélemény elé kell tárnunk”.

KÖNYVESPOLC

KAMARÁS ISTVÁN: BENSŐSÉGES BAZISOK — Katolikus kisközösségek Magyarországon. 170 oldal, OKI kiadása, Budapest 1994.

Síve szögezzük le: roppant fontos könyv. Először próbálja módszeresen összefoglalni a Magyarországon is megélt különböző kisközösségek, lelkiségi mozgalmak létrejöttének okait, működésüket és a katolicizmushoz való szorosabb vagy lazább viszonylatukat. Nagy szükség volt erre, hiszen e téren rendkívül sok ellentmondás, ferde ítélet, találgatás van forgalomban, még az aránylag tájékozottabbak is csak üggyel-bajjal tudnak eligazodni, milyen „műfajjal” van dolguk, mily módon lehet a mintegy két-háromezerre tehető vallásos közösségeket osztályozni, mik jellemzik az egyes, különféle indíttatású csoportosulásokat, mi különbözteti meg őket az ugyancsak vallásos mezben agitáló szektáktól. Mindközülük a könyv a legfontosabb katolikus lelkiségi mozgalmakat veszi alaposabb vizsgálat tárgyává, kiemelten a nagyobb múlttal visszatekintő, bár mozgásterületét kizárólag „Regnum Marianum”-ot, a Bulányi György piarista által alapított, sok ellenzést is — főleg hivatalos egyházi részről — kiváltó „Bokor Mozgalmat”, a Chiara Lubich-tól életre hívott „Mária Műve”, közismertebb nevén „Fokoláre” mozgalmat, valamint az ún. „karizmatikus” társulásokat.

Bár a témáról már régóta jelennek meg kisebb-nagyobb cikkek, dolgozatok, a szerző tagadó problémakör mélyreható elemzésére csak mostanában kerülhetett sor. A kutató munka folyamán először 40 kisközösség 120 tagjával készült „életinterjú”, összevételében azonban mintegy 150 bázisközösség működését tanulmányozták. Rám a „Közlekedés — kérdésekkel” című fejezet hatott leginkább, mely bepillantást engedve egy-egy kisközösség mindennapi életébe a résztvevők vallomása alapján. A módszert és stílust a 30-as évek „falukutatói” honosították meg — ahogy erre Kamarás könyvének egyik kritikusa is rámutat, — egyszerűen könyvünk is afféle „irodalmi szociográfia”, legalább is ezen a szinten mozog, mellőzi tehát a tudományos akribia unalmát, de éppen ezért, színesebb, közvetlen stílusával életközébe tudja hozni a vizsgált csoportok működését.

A könyvet olyan tekintélyes lektorálták, mint András Imre, Blanckenstein Miklós, Gyulay Endre és Tomka Miklós. Kiváló tájékoztatást nyújt a témával foglalkozó irodalom összeállítás és függetlenül bővebb angolnyelvű összefoglalás olvasható.

SZAMOSI JÓZSEF

Megrendelhető: KUPA, Distelfinkweg 21, D-81249 München. ☎/Fax: 0049/89 864 35 73.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: Keresztelés: November 11-én a Magyar Otthon kápolnájában megkereszteltem Nórát, Negrea Radu Dan és Kolozi Enikő kislányát.

Halottunk: Schuhmacher Henrik honfitársunk (Traun, Wiener Bundesstr. 15.), 74 éves korában elhunyt. Msgr. dr. Balogh Vince plébános temette november 12-én, a St. Martin-i temetőben.

BELGIUM

Születések: Aquilina Manon, A. Diego és Boros Bea leánya, St. Nicolas les Liège. Peeters Alice, P. William és Piront Pascale leánya, Charleroi. Pintér Pierre, P. Sándor és Zijde Arianne fia, Lausanne. Morandini Audrie, M. Gerard és Vanderlinden Joëlle leánya, Limelette. Maessen Rite, M. Gert és Takács Margit leánya, Maasmechelen. Grotenklas Nikkí, G. Karl és Balogh Erika fia, Maasmechelen. Isten kísérelje életútjukat. Gratulálunk a szülőknek!

Szentségi házasságot kötöttek: Köhler Isabelle és Demaret Philippe, Blamont. Siska Patrick és Marin Carine, Boortmeerbeek. Matucák Kris és Bormans Kris, Genk. Buday Katalin és Berardis Joël, Herstal. Domonkos Valerie és Eurlings Eric, Genk. Cocco Vally és Vranken Raf, Maasmechelen. Morandini Diane és Burton Bernard, Brüsszel. Eljének boldogan!

Halottaink: Keller László, 60 évesen, Roux. Kolics József, 59 évesen, Liège. Dénes Márton, 56 évesen, Mechelen. Csuma József, 60 évesen, Couvin. Palotás József, 79 évesen, Szabó Mária férje, Breda. Oldh Sándor, 73 évesen, Warloppe Elisabeth férje, Jupille. Poor Tibor, 63 évesen, Trzic Marija férje, Vaux sous Chèvremont. Ild Emma, 86 évesen, örökimádó nővér, Brüsszel. Inotán Mihály, 71 évesen, Put Mária férje, Féchaux-Dinant. Windisch István, 86 évesen halt meg Montreálban, Kanada. Sladdek József, 82 évesen, Baumgartner Mária férje, Eisden. Oláh Endre, 85 évesen, Elek Katalin férje, Brüsszel. Kriszt Rudolf, 66 évesen, Johanna Ruysen férje, Beverstben. Legyen örök otthonuk Isetn védtelen szeretetében!

NÉMETORSZÁG

Bielefeld: Nemes András és Mária október 20-án ünnepelték aranylakodalmukat. Kívánunk nekik még sok szép évet szeretetben és egészségben!

Essen: Keresztelés: október 30-án Mülheimben, a St. Marien Hospital kápolnájában tartott magyar szentmise keretében, a szentkeresztelésben részvett Dénes Christopher Benjamin, dr. D. Ádám és Aranka gyermeke. Isten áldása kísérelje életét!

Frankfurt: Keresztelés: Lakatos Endre Károly, L. Károly és Szécsényi Júlia fia, novem-

ber 27-én részesült a kereszttség szentségében. Növekedjék erőben és egészségben!

Münster: Keresztelés: Eirich Marcel, E. Thomas és Molnár Edit kislány, Mendenben a Hl. Kreuz templomban, a kereszttség szentségében részesült.

Halottunk: Eirich Márk, E. Thomas és M. Edit másik kislány (ikrek voltak), két hónapos korában hirtelen elhunyt. Temetése október 21-én, Lendrinzenben volt. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Stuttgart: A szentkereszttségben részesültek: Geiger (Gyömrői) Marie-Luise, G. Georg és Erika kislány, július 13-án, Ludwigsburgban. November 6-án Horváth Thomas, H. Tibor és Blázsovics Silvia kislány Heilbronnban. November 13-án Stumpf Mark Fabian, S. Jörg és Hutai Piroška kislányt Böblingenben kereszteltük. A csöppseket Isten éltesse szüleik és mindannyiunk örömeire!

Regensburg: Bérnálás: 1994. július 3-án, ünnepélyes főpapi szentmise keretében, szentbeszéde után Miklósházy Attila püspök, három fiatal, Krutsch Hannelorét, Krutsch Reinholdot és Üszöke Rabertet részesítette a bérnálás szentségében.

VASZARY GÁBORNÉ, a világhírű magyar író özvegye, 93 éves korában a dél-svájci Lugánóban elhunyt. A francia születésű A i m é e, — Vaszary Mon p t i című regényének hőse — nemcsak, hogy megtanulta jól nyelvünket, de büszkén vallotta magát mindig magyarnak. Amíg szellemi és fizikai ereje engedte, gondozta férje irodalmi hagyatékát. Nyugodjék békében!

A római Szent István Ház kápolnájában november 5-én engesztelő szentmisét mutattak be a tíz évvel ezelőtt elhunyt Mester István pápai prelátus lelki-üdvéért. Mester István 1947-től haláláig Rómában előbb a Pápai Magyar Intézetben, majd a Pápai Kongregációban dolgozott. Hamvait, amelyek a római Campo Santo Teutonico temetőben nyugodtak, Budapestre szállították, és mint az egykori Szent László hadosztály utolsó tábori lelkészét, katonai tiszteletadással fogadták. Koporsóját is a honvédség kísérelte el Egerbe. November 12-én a székesegyház kriptájában helyezték végső nyugalomra. VR

KOMMENTÁR

A NŐK PAPPÁSZENTELÉSÉRŐL KIADOTT PÁPAI LEVÉLHEZ

Amint előrelátható volt, a nők pappászenteléséről megjelent „Ordinatio sacerdotalis” kezdetű apostoli levél esetleges félreértésekre, sőt támadásokra adhat okot. Ezzel kapcsolatban a Hittani Kongregáció prefektusa, Joseph Ratzinger bíboros kiegészítő magyarázatot fűzött a pápai irathoz, illetve a támadásokat megelőzendő kommentárt adott közre. A Vatikánban közzétett kommentárban a bíboros nyomban megállapítja, hogy a Szentatya nem hirdetett ki semmiféle új tant, hanem csak megerősítette mindazt, amit mind a keleti, mind a nyugati egyház a kezdetektől fogva tudott és megélt a hitben: a 12 apostol alakjában mindig is elismerte minden papi szolgálat mértékadó mintaképét és ezt a modellt követte. A Szentatya az új dokumentummal nem saját véleményét fejezi ki, hanem éppen arra a tényre emlékeztet, hogy az egyház nem tehet meg bármit, és ez a pápának sem áll hatalmában. Nem a hierarchia áll szemben a demokráciával, hanem az engedelmség az önkényességgel. A hit és a szentség kérdésében, csakúgy mint az erkölcs alapvető problémáit illetően az egyház nem cselekedhet kívánsága szerint, hanem éppen olyan mértékben válik egyházzá, amennyire aláveti magát Krisztus akaratának. Következésképpen a Szentatya nem fogalmazott meg semmiféle új dogmát, hanem megerősítette azt a bizonyosságot, amelyet az egyház szüntelenül megélt és állított. A dokumentum kötelező erejének érvényességét tekintve Ratzinger bíboros kifejtette, hogy a pápa rendes, hiteles tanítói tevékenységének megnyilatkozásáról van szó, amely azonban egyrészt nem végleges jellegű, másrészt semmiképpen nem „ex cathedra” kijelentés, még akkor sem, ha a tárgya egy végleges, tehát át nem alakítható kijelentés. Mindazonáltal ez azt is jelenti, hogy nem gyakorlati bölcs tanításról, nem egy valószínűbb feltételezésről, nem munkahipotézisről, nem is egyszerű fegyelmi rendeletről van szó, hanem egy biztosan igaz tanításról.

Mi történt 1994-ben?

RÉKA ÉVI BESZÁMOLÓJA

Rendhagyó év volt ez, a nyáron nem volt semmilyen kerületi nagytábor. Annál több minden történt a csapatoknál! A szokásos pünkösdi és nyári csapattáborokat, hosszú hétvégeket nem is említem, csak ami ezen kívül volt: (naptári sorrendben) „Csendes napok” a mainzi róverek rendezésében; számtalan, különböző hosszúságú munkatábor (házépítés!) a Cserkészparkunkban; a heidelbergiek skandináviai mozgótábor; vízcserkészeink a Rábán kenuztak; a zürichiiek — mint magyar altábor — résztvettek a svájci cserkészek nemzetközi nagytáborán; regőseink pedig egyhetes gyűjtőutat próbáltak ki a Dunántúlon. A lelkesítő ebben nem csak az volt, hogy minden jól sikerült, hanem főképp az, hogy mindezt központi segítség nélkül szervezték meg és vezették le. Azaz: kerületünkben a munka már nem egy embertől függ, felnőtünk, csapatparancsnokaink, vezetőink nemcsak a szárnyaikat próbálgatják, hanem megtanultak repülni. Nagy öröm ez! Cserkészetünk egyik lényeges pontja megvalósulását látom benne: felelősséget vállalni, alkotó munkát véghezvinni, és nem csak arra várni, hogy majd valaki más, tálcán hozza elem a készet és szórakoztat, én meg élvezem és kritizálom! Háromszoros csatakiáltás mindazoknak, akik a munkában kivették a részüket.

A kerületi akadályversenyen, amiért ebben az évben a mainziak voltak felelősek a heidelbergiekkel együtt, résztvett húszegynéhány cserkész Szlovákiából is Ajpek Gabi, a Szlovákiai Magyar Cserkészsövetség elnökének vezetésével. Autóbuszsal jöttek a bécsiekkel együtt és remekül felkészült társaság volt: a harmadik pályán ők lettek a nyertesek. Az AKI népszerűsége továbbra is rendíthetetlen: több mint 130-an sereglettünk össze a cserkészparkban, hogy erőnket, ügyességünket összemérjük. Egyetlen komoly probléma a „keretmese” — érdekes módon, éppen azt a könyvet nem lehet sehohsem megkapni a magyarországi könyvesboltokban, ami az évi keretmese volna (Az idén ez Herczeg Ferenc „Pogányok” című regénye volt).

No, és ezalatt mit csinált a kerületi parancsnok? A két vezetői konferencia mellett részt vett a mainziak csendes napján (kiváncsi volt, milyen is az — és mindenkinek csak ajánlani tudja: nehéz róla beszámolni, át kell élni!) — aztán „beugrott” a stuttgartiak egyhetes pünkösdi táborába főszakácsnak (jól el is ázott az idej májusi/szibériai időjárásban) — részt vett az AKI-n, elment a berniek 20 éves jubileumára és menetközben bekkantott Bazelbe, megnézni az ott induló cserkészmunkát, — Münchenben, Kölnben járt és egy hétig Svédországban volt, ahol a stockholmi csapat látogatása mellett Sölvesborgban, Dél-Svédországban tartott előadást a cserkésztől. Az utóbbi években új, hatalmas bevándorló hullám került Dél-Svédországba Erdélyből, és itt nagy az érdeklődés a cserkészet iránt. Jóformán semmit nem tudnak rólunk, célkitűzésünkről, munkánkról, ellenben tele vannak rossz élménnyel, tapasztalattal az otthoni polit-íjfűségi szervezettel, a pionírok-

kal kapcsolatban. Ugyanakkor igénylik azt, hogy gyerekekkel, ifjúságukkal magyar nyelven foglalkozzon „valaki”. Stockholmba feljött két fiatal egy másik déli városból, Halmstad-ból, náluk is indul már a cserkészmunka. Könyveket, anyagot vittem /küldtem nekik és úgy tervezzük, ha sikerül, hogy a jövő évi VK-ra már jönnek tőlük jelöltek. Azt is meg kellett ígérnem, hogy jövő év elején újra felmegyek hosszabb időre, hogy más városokban is tartsak ismeretterjesztő előadást cserkészmunkánkról, ahol szintén csapatot akarnak szervezni. Ha a terveknek csak a fele sikerül, Svédország lesz a legnépesebb körzetünk!

Jó munkát!

UTÓHANGOK A SZLOVÁKIAI CSERKÉSZVEZETŐKÉPZŐ TÁBORHOZ

Legutóbbi számunkban Cseh Tibor tollából részletesebb beszámolót közöltünk a Szlovákiában, Paláston rendezett Cserkészvezetőképző Táborról. Most a táboron résztvett cserkésztisztjelöltek vizsgadolgozataiból kivágtott alábbi idézetekkel mutatjuk be, milyen fényes eredményeket, kinek-kinek milyen élményt jelentett a tábor. Íme:

Szeretném élményeimet minél több embernek átadni, sugározni akarok, hogy környezetem részese legyen csodálatos tábori élményeimnek. (Kassa)

Az országban uralkodó közöny, legközelebbi barátaim érdektelensége is nehezíti munkánkat. Úgy érzem, hogy cserkészeletem döntő fordulója volt ez a tábor. Itt értettem meg, hogy a helyes cserkészet az, ami a gyerek fejlődését szolgálja, jellemét és erkölcsét fejleszti. Nagy élmény volt a külföldi cserkészek ragaszkodása magyarságukhoz. (Budapest)

Mint pedagógusnak, eddig is a neveleői munka volt hivatásom. Lelki közösség azonban nem tudott kialakulni tanár és diák között, megakadályozta a közénk erőszakolt kommunista ideológia. Itt Paláston tanultam meg, hogy akkor lesz eredményes a munkám, ha eseménydús programokat tudok szervezni cserkészeimnek. (Kézdivásárhely)

A kanyargó Sajtó partjáról jövök, a keleti palócok földjéről, ahol Tompa Mihálynak a regéi születtek. Teljes szívvel vállalom én is az „emberebb embert, magyarabb magyart” életfeladatát. Népi kultúránk ápolását az egyik legfontosabb célkitűzésemnek tartom. (Szlovákia)

Soha, egyik vezetőnk sem érezte velünk, hogy ő valamiben is különb lenne nálunk, szeretet és együttérzés sugárzott belőlük. Szeretném otthon cserkészeink szívébe is elültetni ennek a szeretetnek, testvériségnek a magját. (Kárpátalja)

Otthon nagyon nehéz a helyzet. Háborúban, szegénységben sýnylódik a népünk. Erős kétely élt bennem, hogy érdemes-e eljőnnöm. Örömmel bevallom, hogy itt Paláston rádöbentem a kötelességemre: mint cserkészvezető fogom szolgálni magyarságomat. Kiképzőim példája erőt ad a harcra és a kötelességvállalásra. (Vajdaság)

TAIZÉ-I TALÁLKOZÓK

A soron következő európai taizéi ifjúsági találkozót december 28-a és 1995. január elseje között tartják Párizsban. A korábbi ifjúsági találkozók — München 1993, Bécs 1992, Budapest 1991 és Prága 1990 — átlagosan 80 ezer fiatal vett részt Európa országaiban.

Nem nézek én annyit hátra, mint sok hazámfia, hanem inkább előre; nincs annyi gondom tudni, valaha mik voltunk, de inkább átélni, idővel mik lehetünk. Széchenyi

Ugri Mihály (Grác)

VR / MK

A SZÉP HÁZASÉLET TITKA

Legyen az egyik fél a másik számára a kikötő menedék, lelki erőforrás az élet nehézségei között, és legyen öröm mindkettőjük számára, ha értékeiket kölcsönösen kicserélhetik. Milyen keveset számít a pénz a házasság boldogságához, ha megvan a lényeg: a jó szív. A vallásos lelkiélet, a kiművelt szív és kedvesség teszik a jó asszony igazi értékeit. A testi szépség nem mellőzhető a lelki szépség kíséretét... Akinak a legfőbb szépsége a szíve, múltat az idő, mégis megőrzi vonzását, sőt, minél több idő telik el, annál vonzóbb és férje szeretetét is mind bensőségebbé és szebbé tudja alakítani. Aranyaszájú Szent János

KÖSZÖNET!

Valamennyiünknek ismeretes, hogy a háború három éve dúl Jugoszlávia területén, ami nagyon sok embert nyomorba döntött. A múlt évben a zürichi magyar katolikus lelkeség Vízauer Ferenc plébános beleegyezésével folyószámlát nyitott segélyek gyűjtésére. Aki csak tehetett, befizetett egy összeget a délvidéki magyarok támogatására. Szép összeg jött össze, amit személyesen átadtunk a vajdasági magyar katolikus egyháznak: több száz ember kapott ebből élelmiszert és orvosságot.

Ez alkalommal szeretnénk hálás köszönetünket kifejezni minden nagylelkű adakozónak. Egyben békés Újvesztendőt kívánunk a hálás vajdasági magyarok nevében is.

a Vox Humana Vojvodina Svájcban élő tagjai

Szeretettel meghívunk minden érdeklődőt a hagyományos frankfurti

MAGYAR BÁLRA ÉS TÁNCBÁZRA melyet

1995 február 11-én, szombaton este a HOCHST AG JAHRHUNDERTHALLE

Kasino termeiben tartunk meg. Hangulatos tánczene, tombola! Teremnyitás: 19.30 órakor. Felvilágosítás: Hétfőtől—péntekig 9—12 óráig, a (0 69) 61 21 66 telefonszámon.

A Frankfurti Magyar Egyházközség — Bálrendezés. —

Megjelent! Megjelent!

LOURDES-i csodák és gyógyulások. Dokumentumfilm hat csodásan gyógygyulltal. (Videokazetta magyarul, 90 perces, VHS, PAL). Ára: 40.— DM. Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos müncheni

MAGYAR BÁL.

Az eddigi nagyszerű keretek között 1995. február 4-én, szombaton, 20.00 órai kezdettel,

a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeplatz 2-6, München 2) dísztermében tartjuk. Kérjük kedves honfitársainkat és barátainkat, hogy rendezvényünk dátumát már most jegyezzék elő a naptárba!

A bálrendezés.

Bogyay Tamás:

MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE TÁVLATBÓL

a Mérleg Bécs-Budapest-München kiadásában. 184 old., 4 térképpel, kartonkötésben. Ára 15.50 DM + portó. Megrendelhető a KUPA, Distelfinkweg 21, D-81249 München címen. Üzenetreggélő / Fax: 0049 89 8 64 35 73.

Szamosi József:

VIRÁGOSKÖNYVEM PASZIÁNSZ

- Színes riportok a természetből - 64 old. 172 oldal.

MŰHATATLAN MŰLT

- Új és régi versek. - 186 oldal. Egy-egy könyv ára portóval 20.— DM (bankjegyben).

Megrendelhet a szerző címen: Elektrastr. 7/b. 81925 München.

APRÓHIRDETESEK

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLÁSZTÉKBAN!
Olcsó áron raktárról. — Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2. 90478 NÜRNBERG.

Budán közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

BEATRIX PANZIÓ! H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és tel.: 2750 550. Szeretettel várjuk az „Év panziója” díjat nyert családias szállodánkban, zöldövezetben, de közel a központhoz. Program szervezés, zárt autóparkoló. Szállodai színvonal — féláron!

Gyermekszertető, 40 éves magyar nő, tisztá, jól szituált, elhelyezkedne házzvezetőnek. Csillag Éva, H-1036 Budapest III., Kiskorona utca 6, X./53. ☎ 0036 1 1885 499.

Káros szenvedélytől mentes, 47/173/70, fiatalember keresi korban hozzáillő, német állampolgárságú hölgy ismeretséget. Fényképes leveleket „Megértés” jellegre a kiadóba várok.

Badacsony egyik legszebb helyén, természetvédelmi területen, 93-ban felújított nyaraló kis kerttel, szőlővel, igényesnek eladó. Érdeklődni: ☎ (D) 071 54 / 276 14.

Magyar anyanyelvű, nemdohányzó, rendezett erkölcsi és anyagi körülmények között élő 50 év körüli, kultúrált társat keres, aki komoly szándékkal őszinte és tartós kapcsolatra vágyik. Én 45 éves, 160/52, egyedülálló, barna hajú, 17 éves fiammal Münchenben élő és dolgozó hölgy vagyok. Szeretem a klasszikus zenét, a természetet, a nyugodt családi kört. Hasonló érdeklődésű férfi fényképes választ „Magyar” jellegre a kiadóba várom.

Németországba férjhezmenni kívánó hölgyek fényképes leveleit várjuk. Petra Pfaff, Schwalbenweg 5, D-36199 Rotenburg/F. ☎ 0049-66 23 / 23 36.

Balatonszárszón eladó szép üdülőtelek, masszív duplaház fele, 3 szoba, konyha, tusoló melegvízzel, közel a tóhoz. Ára: 55.000 DM. Érdeklődés: ☎ (D) 071 51 / 5 14 42.

Kispesten közel a metróhoz, 182 □-ös parkosított telken, 110 m² alapterületű háromszintes ház eladó. 95 %-ig kész, 5 szoba, étkező, 2 konyhával (1 amerikai konyha), 3 fürdőszoba, terasz, lodzsia, 4 férőhelyes garázs, a kertben fürdőmedence. Irányár: 17,2 millió forint. Telefon: (H) 0036 1 282 2700, Varga lakás!

Eladom, vagy francországi lakásra cserélem budapesti, közel a Kálvin-térhez, 6 szobás, 2 konyha, 2 fürdő, 2 telefonvonal, gyönyörűen felújított lakásomat. Érdeklődni Párizsban: ☎ (F) 134 51 57 66.

35 éves csinos hölgy és 6 éves kislánya szeretnének újra egy meleg családi fészket. Csak Te hiányzol hozzá! Ha intelligens, vállalkozó kedvű, pozitív gondolkodású és talán egy kis sé romantikus vagy, jelentkezz! Minden fényképes levélre válaszolok. Jellege: „Phönix”.

KERESEM BILICKI ISTVÁNT, szabadkai, jugó-magyar- 1969 augusztusában nagybátyjához, Mr. Eugen Neszlényi, 298 Westchester ave., Rochester, NY 14609, USA-ba költözött. Ma is ott él, ki tud rólok? Értésítést: özv. Budai Erzsébet, szül. Kontra, D-83395 Freilassing, Martin-Luther-Str. 64, I.

Bruggban (Közép-Svájcban) lakó, magyar-német nyelvű család keres „au-pair” lányt a gyerekek és a háztartás ellátására. Családi kapcsolatot és nyelvtanulási lehetőséget biztosítunk. Jelentkezését „Család” jellegre az Életünkhöz kérjük.

„DIE QUELLE ZUM PARTNER” — közvetítő irodánkat keresse meg, ismeretségi létrehozásában segítünk! Cím: Petra Pfaff, D-36199 Rotenburg/F., Schwalbenweg 5. Telefon: (D) 066 23 / 23 36, magyarul is!

MAGYAR ÉTELKÜLÖNLEGESSEGEK!

kicsiben és nagyban
SABATINI COMESTIBLES BERN volt Páncél CH-3047 Bremgarten / Bern, Landlistrasse 6. Tel.: 031 301 63 73 Fax: 031 302 91 45.
HÁZHOZZÁLLÍTÁS — KÜLDÉS
Fűszerpaprika orig. csomagolásban * magyar kolbász és szalámi * kockatészt, tarhonya, csalamádé, almapaprika * akácmező, meggy s.b.
VÁRJUK MEGRENDELÉSÜNKET!
Vásárlás: Weissbühlbahnhof Güterschuppen, Südbahnhofstr. 14 b. Nyitva: naponta 15—17 óráig. Tel.: 031 371 86 21.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten Kreitmayerstr. 26 · 80335 München Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi szürkebarát	7.80
Debrői hárslevelű	6.80
Boglári Chardonnay	7.50
Alföldi olaszrizling	6.20
Soproni kékfrankos	6.80
Villányi kékfrankos	9.80
Villányi Cabernet	10.80
Villányi rizling	8.95
Alföldi kékfrankos rosé	6.20
Alföldi rosé	6.20
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	17.—
Tokaji aszú 5 puttonos	20.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Cseresznyepálinka	25.50
Vilmos körtepálinka	29.—
Császárkörte	21.50
Unikum	27.50
Hungaria brut	12.—
Tarhonya, kockatésztá nagy	3.80
Paprika káposztával	5.—
Paprika káposztával nagy	11.—
Májjas-, véres hurka, disznósajt per kg	12.50
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	10.—
Tepertő	10.—
Friss kolbász	16.—
Házi kolbász	23.—

● Üvegárut nem szállítunk! ●

APOLLO

DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúrra — légi szállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENT

4 bis, route des Jeunes

CH-1211 Genève 26

Telefon: 022 / 3 43 22 46.

FAX 022 / 3 42 24 75

Magyarul is beszélünk!

Privát cím: Keresztes László

58, route Veyrier,

CH-1227 Carouge / Genève

☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Kiadóhivatalunknál kapható:

Árpád-házi Szent Erzsébet élete (videokazetta magyarul, 40 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i zarándokkönyv (dr. Szabó József összeállítása) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Lourdes, Kereszt út, (videokazetta magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i üzenet — elmélkedések magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó József összeállítása) 10.— DM
Patrona Hungariae, színes zománcjelvény) 3.— DM
Szállításnál + portóköltséget számítunk.

Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegation
ÉLETÜNK kiadóhivatala
Landwehrstr. 66 D-80336 München.

ÚJ POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁMUNK

D-80336 München.

FORDÍTÓIRODA PEPERKORN ÉS TÁRSA

Diószeghy Tibor nyomdokába lépve megnyitottuk fordítói irodánkat. Hiteles fordítások minden nyelven!
Gyorsan - olcsón - megbízhatóan!
Teszteljen le bennünket! Cím: D-41462 Neuss, Daimlerstr. 54. ☎ 02131/54 27 10.
Fax: 02130 / 95 93 70.

MAGYAR PENZIÓ, DINO (Lugano közelében). ☎ (CH) 0041 91 91 39 79.

MAGYAR SZENTMISÉK

BÉCSBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor, a Német Lovagrend, Árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első kerület, Singerstr. 7. szám, (Deutsch-Ordenskirche). A templom bejáratú ajtaja a kapun belül jobbra. Hegyi György lelkész

* FIGYELEM! HELYVÁLTOZÁS! *

GRÁCBAN, a hónap első vasárnapja kivételével minden vasár- és ünnepnap, 10 órakor új helyen, a Welsche-templomban (Griesplatz) tartunk szentmisét, melyre a Grácban és Stájerországban élő, valamint az ide látogató magyarokat szeretettel hívja és várja P. Nyers János lelkész

PÁRIZSBAN minden vasárnap 11 órakor: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, 75010. Metro: République és Jacques Bonsergent.

ZÜRICHBEN minden vasár- és ünnepnap 10.15 órakor, a Szent Antal templom alagsorában, Minervastr. 60. Vízauer Ferenc lelkész

MÜNCHENBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor a Damenstift-templomban. Dr. Cserháti Ferenc plébános

ROSENHEIMBEN minden hónap 2. és 4. vasárnapján, 10.00 órakor a Rossacker-kápolnában. Fehér István s. lelkész

Münster-, Paderborn- és Osnabrück-egyház-megyékben mindenütt havonta egyszer. Első vasárnap: HAGENBEN 10.30 órakor a St. Josef Hospital kápolnában MENDENBEN 15.30 órakor a Heilige Kreuz templomban (Battenfeld). Második vasárnap: OSNABRÜCKben 11.00 órakor, Pernickel-Mühle, Mühlenstr. Harmadik vasárnap: BIELEFELD, 15.30 órakor a St. Josef templomban, August-Bebel-Str. 9. Negyedik vasárnap: MÜNSTERBEN 11.00 órakor a Ferencesek templomában Hörsterplatz. MARLBAN és ARNSBERGBEN külön megbeszélés szerint. Misszióknak telefonszáma: (0251) 32 65 01, Bagossy atya.

FRANKFURT-Rödelhimben, a hónap 2. és 4. vasárnapján, 15.30 órakor, a St. Raphael templomban, Ludwig-Landmann-Str. 365.

MAINZBAN a hónap 1. vasárnapján, 12.15 órakor az Olasz Misszió templomában, Emmenrstr. 15.

WIESBADENBAN a hónap 2. vasárnapján 10.30 órakor az Olasz Misszió kápolnában, Platter Str. 5.

DARMSTADTBAN a hónap 4. vasárnapján, 10.45 órakor Griesheimban a Szt. Kereszt templomban, Friedrich-Ebert-Str. 58.

GIESSENBEN a hónap 3. vasárnapján, 10.30 órakor, a Szt. József kórház kápolnában, Liebigstr. 24. Takács Pál plébános

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító vállalat fordításokat magyarról németre és németről magyarra. 80336 München, Goethestr. 32.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkésziség
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. András Mária, dr. Bogyay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács
K. Zoltán (Budapest) és Szamosi József
(olvasó- és tördelő szerkesztő).

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegation
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantwort. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúrra légitpostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én

Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.

Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Erscheint 1mal im Jahr.
Druck: Danubia Druckerel GmbH
Ferchenbachstraße 88 · 80995 München.

Börlagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekkel kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto:
Postgiroamt München,
Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7.—
Jelige portóval	7.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Úzleti hirdetések soronként	10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 százalékos kedvezmény.
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 százalékos kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.	
Hirdetések határideje minden hónap 15-e, b e f i z e t v e l	

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címre küldött csekken feltüntetendő: „É L E T Ü N K”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

JAKÓCS PANZIÓ: Egy és két személyes szobák fürdőszobával, WC-vel: 50.— DM reggelivel.

JAKÓCS TAXI: Helyben vagy hosszabb útra. Budapest XI. ker., Bod Péter utca 20.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is. 40479 Düsseldorf, Camphausstr. 14. Tel.: (0211) 44 22 40. Fax: (0211) 44 28 16.

MAGYAR VIDEÓK 30.— DM-től, ADÁMEI, Pf. 29, D-52001 Aachen, ☎ Fax (0241) 17 33 55.